Рік заложеня 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„Український Народний Союз"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок 26-го лютого 1918. Ч. 24. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, February 26, 1918. No. 24.

РОСІЯ ПРИЙМАЄ НОВІ МИРОВІ УСЛІВЯ.

Опорожнене України з війск і заключене з нею мира — одно з мирових услівій.

Українсько-німецькі війска заняли місто Іскоростень, 100 миль від Києва.

Цілковита деморалізація серед російської армії і фльоти.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

КРОВАВА 10-ДНЕВНА БИТВА О ПОСІДАНЄ КИЄВА.

Большевицькі війска, в силі 300.000, заняли місто по кількадневнім бомбардованю.

ПЕТРОГРАД, 21. лютого. — **По десятидневній битві, підчас якої бомбардовано місто 200 гарматами, большевики заняли місто.**

Большевики віддали на місто 40.000 гарматних вистрілів. Що найменьше 1.500 осіб убито, а 4.000 ранено. **Деякі оцінюють загальне число жертв на 10.000. В місті брак поживи.**

Большевики утворили в Києві осідок кватири і тепер роблять зусиля, щоби сюди доводити поживу за підмогою петроградського правительства. Зоружені ватаги, які волочили ся по Київщині, ограбили цілу околицю. Подальші околиці **не хочуть дати хліба, кажучи, що вони самі потребують.**

Українські війска понесли страшну невдачу. Яких 30% українського війска знищено або розігнано, а 20% взято в полон або розоружено.

Перед трома тижнями большевицькі війска впали були до Києва, виперли війска Української Центральної Ради, а саму Раду розігнали. В кілька днів однак пізнійше українські війска, одержавши тяжку артилерію, взяли Київ назад у своє посіданє. По занятю міста розстріляно велике число членів большевицьких червоних сторожий, розстрілюючи один відділ по другім. Розярені тим большевики візвали на поміч війска з цілого боєвого фронту.

На їх заклик почали надтягати в напрямі Києва численні відділи з артилерією, яка отворила сейчас огонь на місто. Большевики згромадили довкола Києва поверх 300.000 війска. Бомбардованє міста тривало так довго, доки воно не піддало ся.

В часі облоги міські робітники зробили страйк, через що Київ опинив ся був без води і сьвітла. В сей спосіб робітники виявили свої симпатії большевикам. **Остаточно самі мешканці міста стали домагати ся, щоби українські війска піддали ся, аби в сей спосіб уратувати місто від знищеня, а мешканців від голодової смерти.**

Бувші полонені Українці машерують на освободженє Києва.

ЛОНДОН, 23. лютого. — **На полудни** (на Волини) **австрійські і українські війска,** як се доносять вісти з Петрограду, **машерують на Київ.**

До часу заключення мира з Україною сї українські жовніри були воєнними бранцями, але після того центральні держави їх освободили і зоружили.

(Вже перед кількома днями була вістка, що коло Берестя Литовського зорґанізовано сильну українську армію, зложену з бувших полонених Українців, під командою німецьких ґенералів).

УКРАЇНСЬКІ І АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ ДО КИЄВА.

ЛОНДОН, 23. лютого. — **Австрійські і українські війска зближають ся до Києва, столиці України, яка під теперішну пору находить ся в руках большевиків,** як се доносять останні виданя ранішних часописий.

В РОСІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОЛЬШЕВИКИ ВЗИВАЮТЬ НАРІД „БОРОНИТИ ДО СМЕРТИ РЕПУБЛИКУ".

Приказують нищити зелізниці і засоби поживи.

ЛОНДОН, 22. лютого. — **Рада народних комісарів видала проклямацію, в якій взиває нарід „боронити до смерти республику"** — доносить бюро Райтера у своїй телєґрамі з Петрограду

Народні комісарі взивають жовнірів, щоби знищили зелізниці і засоби поживи та приневолювали буржуазію копати боєві окопи під карою смерти.

„Німецькі ґенерали, — говорить ся в проклямації правительства большевиків, — хочуть завести свій лад в Петрограді і Києві. Република находить ся в дуже великій небезпеці. Обовязком російських робітників і селян є боронити до смерти републику проти верств буржуазії і німецьких імперіялістів. Німецький мілітаризм має на цїли здавити працюючі кляси і українські маси, віддати назад землї дідичам, фабрики і склепи банкирам, а силу монархії".

В проклямації є наведені отсі зарядженя:

1. Всї сили держави в цілости мусять станути на услугах в обороні революції.

2. Всї ради роб. і салд. революційних орґанізацій мусять примусово боронити кождої позиції до послідної каплї своєї крови.

3. Орґанізації зелїзничих робітників і ради, які стоять з ними в злуці, є обовязані зі всею силою протиділати зусилям неприятеля, не позволяючи йому користати зі зелізниць. На случай відвороту зелізничі шляхи мусять бути знищені, а зелізничі стациї висаджені у воздух. Вози і льокомотиви мусять бути вислані на схід в глиб краю, без проволоки.

4. Збіже та взагалї средства поживи належить вважати нарівні з вартісними будинками. Їх мусить ся знищити, коли заходить небезпека, що вони можуть попасти ся в руки неприятеля. Місцеві „савєти" мусять пильнувати, щоби рішеня були переведені. Відповідальність спадає на їх представників.

5. Робітники і селяни з Петрограду, Києва і всіх міст, сіл і хуторів, які лежать на лінії нового боєвого фронту, мусять творити батальони для копаня ровів під командою військових соціялістів.

6. Всї члени буржуазійних кляс, таксамо жінки, як і мущини, мусять входити в склад тих батальонів під надзором червоної сторожі; на случай спротиву мають бути застрілені.

7. Всї інституції, які ставлять опір проти акції революції в справі оборони і тягнуть на сторону німецької буржуазії, або котрі вказують, що будуть тягнути користи з наступу імперіялістичних мас в цїли скиненя власти „савєтів", мусять бути закриті. Директори і їх помічники таких інституцій, які є спосібні до праці, мусять бути змобілізовані до копаня ровів і ужиті до инших робіт, конечних для оборони.

8. Заграничних аґентів і спекулянтів треба вважати протиреволюційними аґітаторами, а німецьких шпигунів належить сейчас розстрілювати.

Соціялістична вітчина є в небезпеці. Нехай жиє держава соціяльна революція.

ВІДОЗВА ПРАВИТЕЛЬСТВА БОЛЬШЕВИКІВ ДО РОБІТНИКІВ І СЕЛЯН.

Большевики все ще надіють ся на поміч зі сторони німецьких робітників.

ПЕТРОГРАД, 21. лютого. — **В проклямації, в якій правительство большевиків повідомляє нарід, що воно згодило ся підписати німецькі мирові услівя, народні комісарі висказують також сильне переконанє, що німецькі робітничі кляси не позволять на те, щоби німецькі мілітаристи знищили російську революцію.**

До льокальних рад видано поклик, взиваючи їх робити стараня коло зреорґанізованя російської армії.

Проклямація, видана до робітників і селян, звучить:

„**Ми згодили ся підписати мирові услівя коштом величезних уступок в тій цїли, щоби ратувати край від остаточного вичерпаня і знищеня революції.** Німецькі робітничі кляси ще раз, в отсій грізній хвилї, показали ся недостаточно рішеними, щоби здержати сильну кримінальну руку свого власного мілітаризму. Ми не мали иншого вибору, як лише приймити услівя німецького імперіялізму, аж доки революція їх не змінить або не усуне.

„Німецьке правительство не спішить ся з відповідию, маючи правдоподібно на цїли заграбати у свої руки можливо як найбільше важних позицій на нашій території. Неприятель займив Двинск, Вердер і Луцк та старає ся голодом здушити найважнійші центри революції.

„Ми навіть тепер є ще сильно переконані, що німецькі робітничі кляси станують проти зусиль пануючих кляс здавити революцію, але ми не можемо з певностию предсказати, коли се станеть ся. Німецькі імперіялісти не будуть анї трохи вагати ся, щоби лише знищити власть „савєтів" і відобрати землю від селян.

„Комісарі кличуть до всіх вірних „савєтів" і військових орґанізацій, щоби доложили всіх старань в цїли відбудованя армії. Шкідливі елементи хуліґанів, волоцюгів і зрадників треба прогнати з рядів армії, а на случай потреби змести їх з лиця землї.

„Буржуазію, котра за часів Керенського і царя уникала тягарів війни і тягнула користи з нещасних людий, треба змусити до сповнюваня обовязків, уживаючи притім як найбільше рішучих і безпощадних заряджень".

НОВІ МИРОВІ УСЛІВЯ НІМЕЧЧИНИ ДЛЯ РОСІЇ.

Німеччина жадає від Росії також заключеня мира з Україною.

ЛОНДОН, 23. лютого. — Бездротна телєґрама російського правительства, яку нині тут одержано, доносить, що Німеччина у відповідь на заяву Росії в справі принятя мирових услівій центральних держав заявила охоту відновити мирові переговори і заключити мир.

Нота, в якій Німці подали свої услівя, є датована дня 21. лютого. Німеччина заявила, що услівя мусять бути приняті в протягу 48 годин, що російські делеґати мають сейчас удати ся до Берестя Литовського і тут в протягу трох днів підписати мировий договір, який знова в протягу двох тижнів має бути потверджений.

Телеґрама, яка подає зміст німецького звіту, звучить:

Німеччина хоче відновити мирові переговори і заключити мир на слідуючих услівях:

1. Обі сторони мають проголосити конець війни.

2. Всї землї на захід від лінії, визначеної в Берестю Литовськім російській делеґації, а які давнїйше належали до Росії, не мають позістати під територіяльною охороною Росії.

В околиці Двинска ся лінія має бути посунена до східних границь Курляндії.

Давна приналежність тих земель до російської держави не може в жаднім случаю потягати за собою якихось зобовязань з їх сторони супроти Росії. Росія зрікаєть ся всяких прав вмішувати ся у внутрішні справи тих земель.

Німеччина і Австро-Угорщина мають намір визначити близше долю тих країв, згідно з бажанєм їх населеня.

3. Німеччина є готова по переведеню російської демобілізації опорожнити околиці, які лежать на схід від повисше означеної лінії. О скільки се инакше не було заряджене, Лівонія і Естонія мають бути сейчас опорожнені з російських війск і червоних сторожий.

Лівонія і Естонія мають позістати під контролею німецької поліції, доки конституція дотичних країв не загарантує суспільної безпеки і політичного ладу. Всїх мешканців, яких увязнено з політичних причин, належить сейчас випустити на волю.

4. РОСІЯ МАЄ ЗАКЛЮЧИТИ МИР З УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ РЕПУБЛИКОЮ. РОСІЙСЬКІ ВІЙСКА І ЧЕРВОНІ СТОРОЖІ МАЮТЬ БЕЗПРОВОЛОЧНО ОПОРОЖНИТИ УКРАЇНУ І ФІНЛЯНДІЮ.

5. Росія має зробити все, що лежить в її силї, щоби забезпечити Туреччині належите привернене її анатольських границь. Росія признає неважність турецької капітуляції.

6. Цілковита демобілізація російської армії, включаючи й новоутворені теперішним правительством відділи, має бути переведена безпроволочно.

Російські воєнні кораблї на Чорнім, Балтійськім і Північнім мори мають сейчас повернути до російських пристаний і позістати там аж до заключеня мира, або мають бути розоружені. Воєнні кораблї аліянтів, які находять ся в областях російської власти, належить вважати за кораблї російські.

6. Торговельний рух на Чорнім і Балтійськім мори має бути наново піднятий, як се було постановлене в договорі в справі розєму оружа. Належить безпроволочно розпочати усуванє мін. Бльокада Північного моря має позістати всилї аж до заключеня загального мира.

7. Російсько-німецький договір торговельний з 1914 р. має бути введений наново в силу. Крім того мусить бути дане забезпеченє для вільного вивозу руди, без тарифи, і мають безпроволочно розпочати ся переговори в справі заключеня нового торговельного договору з ґарантією найбільше упривілїованого договору що найменьше до 1925 року, навіть на случай скінченя провізорії, і вкінци має наступити потверджене всіх застережень, згідних з уступами застережень 3, 4 і 15 українського мирового договору.

8. Правні і політичні зносини мають бути управильнені згідно з постановами першого проєкту німецько-російської конвенції. О скільки акція щодо сього рішеня ще не була піднята, а передівсїм в справі відшкодованя за цивільні шкоди, то ся справа має бути полагоджена згідно з предложенєм німецьким. І тут мусить мати місце також відшкодованє, а іменно заплаченє коштів удержаня полонених, згідно з предложенєм російським.

Росія має позволити і помагати, о скільки се вона буде могла, німецьким комісіям для воєнних бранців, інтернованих цивільних і воєнних збігців.

9. Росія зобовязуеть ся положити конець всякій пропаґанді і аґітації, як зі сторони правительства, так і осіб, які правительство підпирає, проти членів чотиродержавного союза і їх політичних та військових інституцій, навіть в місцевостях, занятих центральними державами.

10. Повисше наведені услівя мусять бути приняті в протягу 48 годин. Російські повновласники мають сейчас удати ся до Берестя Литовського і в тім місті в протягу трох днів підписати мировий договір, який має бути в протягу двох тижнів потверджений.

Ся нота з німецькими услівями мира є датована в Берлїні дня 21. лютого і є підписана д-ром Кільманом, німецьким міністром загр. справ, і головним командантом армії (його імени телеграма не подала).

РОСІЯ ПРИЙМИЛА МИРОВІ УСЛІВЯ НІМЕЧЧИНИ.

Російські делеґати виїхали до Берестя Литовського до підписаня мирового договору.

ЛОНДОН, 24. лютого. — **НИКОЛАЙ ЛЕНІН І ЛЕВ ТРОЦЬКИЙ, ДІЛАЮЧИ В ІМЕНИ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ „САВЄТІВ", ПРИЙМИЛИ МИРОВІ УСЛІВЯ НІМЕЧЧИНИ.**

Про се доносить російський урядовий звіт, який нині тут одержано бездротним телеграфом.

Бездротна телеграма доносить дальше, **що Росія висилає безпроволочно делеґацію до Берестя Литовського.**

Бездротна телеграма від російського правительства до Берлїна доносить, що відпоручники опустили Петроград в неділю в полудне, щоби передати командантови німецьких війск в Двинску урядову відповідь Росії на мирові услівя Німеччини.

Телеграма, вислана російським правительством до Берлїна, а адресована „до всіх", є слідуючого змісту:

„Згідно з рішенєм центрального екзекутивного комітету рад роб. і салд. депутатів, яке запало в неділю о год. 4.30 рано, комісарі „савєтів" і народні комісарі постановили приймити мирові услівя Німеччини і вислати делеґацію до Берестя Литовського".

Дезорґанізація російської фльоти.

Дезорґанізація серед російської маринарки дійшла до крайности. Нема найменьшого вигляду, щоби якийнебудь приказ був переведений, як се доносить телеграма з Петрограду до „Ексчендж Телеграф Ко". Військові власти з Ревалю доносили, що в цїли ратованя фльоти перед неприятелем конечним є забрати кораблї з Ревалю і Гельзінґфорсу до Кронштаду.

Однак панує переконанє, що се не принесло би жадної користи. Тому піднесено гадку, чи кораблї в Гельзінґфорсї належить знищити, чи дати їх інтернувати у Фінляндії, яко независимій і невтральній державі.

Відділи моряків в Або (Фінляндія) і на островах Алянд зажадали, щоби їх звільнено зі служби, а більшість корабельних залог в Гельзінґфорсї противить ся активній обороні.

Російські війска не слухають приказів большевиків.

ЛОНДОН, 23. лютого. — Німецькі війска, які переводять наступ в північній Росії, мають находити ся під командою великого князя гесського, брата бувшої цариці. Надіють ся, що в протягу тижня німецькі війска дійдуть до Петрограду. Є загальне переконанє, що в плянї Німеччини лежить кинути війска на Петроград і обсадити місто.

В дійсности німецькі війска не стрічають жадного опору.

Розказів, виданих головним командантом Криленком, російські жовніри не слухають, як се доносить телеграма з Петрограду до „Кроникел". Жовніри легковажать собі недавну проклямацію, яку видали Ленін і Криленко, взиваючи жовнірів, щоби бороли ся до смерти. Російські війска уступають на цілім фронті без опору перед військами німецькими.

Додаткові прикази, щоби нищити воєнні матеріяли, зелїзниці, мости і дороги, також злековажено. **Большевицьке правительство не має вже контролї анї над армією анї над цивільним населенєм, з винимком хиба самого Петрограду.**

Большевики іменували ґенеральний штаб.

ЛОНДОН, 23. лютого. — Кореспондент бюра Райтера доносить, що рада народних комісарів іменувала **окремий ґенеральний штаб.**

Утворено також „найвисшу раду оборони". В її склад ввійшли: премієр Ленін, міністер загр. справ Троцький, **Штальм,** Прошіан і Карелїн.

В Петроградї проголошено воєнний стан. Видано відозву, що воєнне право буде примінене для здавленя „кримінальних проступків" і для винищеня протиреволюційних елементів.

(Продовжене на стороні 2-гій).

Сею дорогою подає ся до відома всім членам У. Н. Союза, що адреса головного предсїдателя У. Н. Союза є як слїдує:

MR. K. KYRCZIW,
68 Greene St., Jersey City, N. J.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.

BOHDAN DUTKEWYCH, Managing editor.

NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

З БІЖУЧОЇ ХВИЛЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

На освободжене Киева.

В останнім часі, перед берестійським миром, приходило мало телеграфічних вістий про події в Киеві. Одначе деякі з них вказували, що тамошні большевики взяли ся на спосіб петроградських і московських і зробили замах проти У. Ц. Ради, захопивши, здаєть ся, два рази власть в столици України у свої руки.

Пізнїйші вісти донесли, що по першім замаху українські війска прогнали большевицьку власть. Київські большевики завізвали тоді до помочи війска московські з фронту. На галицькім і буковинськім фронтї стояло ще 300.000 московських війск, котрі не вважали вже довше за відповідне стояти на українськім фронті, але помаширували на українську столицю, яку боронило тоді тільки невелике число українських жовнїрів. Почали Москалї острілювати місто тяжкими гарматами, а в поміч їм прийшли ще місцеві московсько-польсько-жидівські большевики, котрі проголосили страйк в містї і здержали весь рух, аби помогти облягаючим Москалям. В сей спосіб Москалї заняли Київ і держать його вже два тижні.

Одначе тепер українські війска ідуть визволяти Київ з московської неволї. На поміч їм ідуть також німецькі війска і українські полки, які зорганізували ся з бранців у полонї в Німеччинї. Сї полки звуть себе „козацьким війском" і названі іменами Шевченка, Мазепи й инших.

Останні вісти доносять, що війска, які ідуть освободити Київ з московської залоги, вже недалеко Киева. Тож можливо, що нинї-завтра наспіє телеграма, що Київ уже знова свобідний.

Большевики піддають ся.

Вчерашні телеграми з Петрограду донесли, що Німеччина поставила большевикам доволї тверді услівя, та що большевики вислали уже телеграфічну відповідь, що приймають сї услівя. Комітет „савєтів" радив від суботи в ночи до неділї рано і остаточно рішив піддатись німецьким услівям. Між тими услівями є одна точка, що московські війска мають забратись з України і з Фінляндії, та що Московщина має заключити з тими державами мировий договір.

І так минає поволи большевицька надутість. Ще недавно Троцький відкидав мир; Ленін грозив Україні і Фінляндії та посилав там війска і вкінци заповідав, що „збольшевичить" цїлий сьвіт, а нині приймає скромно се, що йому подиктує німецький ґенерал.

Політика Лєніна і Троцького не була нічим иншим як простим божевілєм, бо годі инакше назвати напади на українських соціялїстів, на українські війска, на У. Ц. Раду.

А таке божевілє мусїло сумно скінчитись.

Як Поляки розуміють самовизначенє.

З приводу берестейського мирового договору польська „рада реґентів" з Варшави, зложена з архиепископа Каковского, ґрафа Островского і князя Любомірского, отже з самої шляхти, — видала „відозву" до польського народу, в якій прилученє Холмщини до України називає „кривдою" для Поляків. Відозва пише, що Холмщина є „переважно польська і католицька", і що за терпіня, які Холмщани перебули в 1875 р., належить ся їм бути під Польщею.

Самовизначенє на польський спосіб значить, що як на Холмщинї є много католиків, то вони вже Поляки і мають бути під Польщею. Се значить, що на погляд Поляка **Українцеви не вільно бути католиком,** а як є католиком, то він вже Поляк і має бути в польській неволї. Се є специяльне польське „самоозначенє", таке, що шляхта має сама означити, де має належати той нарід, який уже був понад 500 літ в польській неволї. Та часи змінились. Колись шляхта „самовизначувала" нарід, який називала і ще називає „бидлом", але нині се шляхотське „самовизначенє" не має вальору, хоч за ним верещить і шляхотський „соціялїст" Дашиньский.

І князь Любомірский і його Дашиньский міряють ще також нарід і після ріки. Давнійше казали, що Днїпро — се польсько-українська границя; потім посували ся дальше, аж тепер станули над Бугом і кажуть, що Буг се польсько-українська границя. Князя Любомірского і його „соціялїста" нїщо не обходить, що на захід від Буга є ще цїла Холмщина і Підлясє (в попереднім числї через помилку сказано, що Поляки зрікають ся претенсії до „части Холмщини"; се властиво ходить о Полісє, до якого вони зрікають ся претенсії, заявляючись за тим, аби Буг творив польсько-українську границю; назву „Холмщина" прикладаеть ся тільки до східної части люблинської ґубернії, а всі ті 3 части разом звуть також ще і Підлясєм, себто, що вони під ляцькою границею), — а дальше на полудне, по лївім березї Буга, ще є половина східної Галичини.

Трохи релїгія а трохи ріки і вже є польське „самовизначенє". Пощо то питатись про волю народу, як він має таких добрих опікунів!

Однак, на щастє, таке польське „самовизначенє" вже збанкротувало, а з ним збанкротує і польська шляхта разом зі своїм „соціялїстом" Дашиньским.

Повідомленє.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬ СЯ ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ, ЩО В МІСЯЦЯХ: ЛЮТІМ І МАРТІ, БУДЕ ПРИНИМАТИ СЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

До членів У. Н. Союза

з нагоди 25-лїтного ювилею.

Шановні Земляки!

Страшна братовбийча сьвітова війна, котра шалїє в старій Европі уже четвертий рік, викликала на арену всї покривджені поневолені народи, котрі були поглочені сильнійшими, сотками літ покірно повинували ся в ярмі та путах, в яких були закований. Та нині прийшов слушний час і ті, що були завмерли, ті, що були Богом і сьвітом забуті, встають зі своїх гробів і гордо та відважно, з жадобою пімсти, стають око в око до своїх відвічних ворогів — до порахунку. І що діеть ся? Трон могучої великої російської імперії, котрий був збудований на кістках нашого славного козацтва, провалив ся і вже ніколи не встане. А цар сього трону, котрий кормив свої народи нагайками, шибеницями і сибірськими каторгами, за свої гріхи нарешті сам опинив ся в холодній Сибіри і відтам дивить ся, як на розвалинах його трону, а радше сказати — вікового струпа, гуляють упивші ся свободою фанатики соціялізму, котрих витворила деспотична російська держава, защеплюють мечем і гарматними кулями реформу в нову російську републику.

Серед тої страшної кровавої бурі несподівано зпоміж російських народів воскресає український нарід. Ми ще жиємо! Ми хочемо волї! Ми хочемо жити своїм житєм! Той 35-міліоновий нарід, котрий був сьвітом забутий, котрий був закований в пута московського деспотизму, воскрес! Столїтя московської неволї і переслїдувань не вбили духа в українськім народї. Він воскрес! Воскресла наша колишна славна **Україна** і нині цїлий сьвіт дізнав ся про український нарід, про нову **українську** державу.

Такі радісні й потїшаючі вісти прийшли зза широкого океану, з нашої дорогої вітчини, до нас, українських поселенців на американській земли — мов чудовий сон. — Та се не сон. Се епохальний історичний факт, котрого ми дожили і з котрим ми зачинаємо жити, як сини матери, **вільної України.**

Що-ж ми, Українцї, кинені долею на землю Вашинґтона? Які наші обовязки супроти нашої дорогої Вітчини?

Наші обовязки є великі і розділені: Перші наші обовязки є *супроти сеї свобідної американської держави*, на котрій ми поселили ся, в котрій ми стали горожанами, або й жиємо яко негорожани, в котрій ми знайшли щирий захист і охорону від тих страшних подій і нещасть, які сколїли ся в нашій вітчині. Тут ми кормимо себе і наші родини хлїбом сього краю, словом: ми користаємо зі всїх прав і свободи нарівні з тими Американцями, котрі колись несли своє житє за волю і свободу, з якої ми нині користаємо. Длятого обовязком нашим, усїх поселених тут Українців, бути Американцями льояльними сїй державі, помагати правительству в його змаганях і стояти з нашим президентом В. Вілсоном, котрого кличем є: „Бороти ся за свободу поневолених народів". Його клич є нашим кличем.

Се є наші сьвяті обовязки, котрі одначе не є переноною обовязків супроти нашої старої вітчини.

Поза американські обовязки ми не сьмієм забувати за наших братів у старім краю, там, де ми виросли, виховали ся. Ми не сьмієм забувати за нашу вітчину! Наші обовязки там: помагати морально й матеріяльно. Длятого орґанізуймо ся, щоби ми мали силу, бо в лучности сила. Нехай пропадає всяка незгода і мара! Всякі фантастичні мрії відкиньмо на бік. Хай той тисяч девятьсот вісімнайцятий рік буде для нас манїфестаційним сьвятом для згоди, спільної працї, для помочи нашій вітчині — вільній **Україні.** Сей рік зістане історичною подією для цїлого українського народу, задля його воскреслої вітчини — **України.**

Для нас, членів У. Н. Союза, сей рік має велике значінє тут на американській земли, бо якраз в сїм році, від дня 22. лютого, розпочав ся ювилейний рік У. Н. Союза — 25-тий рік істнованя нашої орґанізації. Двайцять чотири роки минуло, як наші виднїйші Українцї поклали підвалини під першу українську добродійну орґанізацію, названу тоді „Руський Народний Союз в Америцї".

Ся перша українська добродійна інституція розпочала нас, Українців, лучити в одну громаду, мов тих розполошених перепелиць, по всїх просторах сеї країни — під своє тепле крило. У. Н. Союз втер неодну сльозу тисячам сиротяток, потїшив богато безпомічних калїк і нещасливців. У. Н. Союз перший підніс український прапор тут на вільній земли Вашинґтона. Від початку аж дотепер він стояв непохитно на сторожи нашої народности. У. Н. Союз додавав нам духа любити і шанувати всьо, що є наше дороге і величне. У. Н. Союз був тою твердою скалою, о яку відбивали ся всї напади наших ворогів.

У. Н. Союз — се одинокий народний здобуток тут на чужині. Се наша гордість, наша слава, що зорею сьвітила посеред нашого невідрадного житя. Длятого, Вп. Земляки, члени сеї славної орґанізації, кличу до Вас:

Приготовляймось до ювилейного сьвята. Гуртуймо більше і більше чесних, здорових Українців під прапор нашої орґанізації. Десять тисяч пятьсот членів У. Н. Союза *мають сьвятий обовязок придбати в сїм році* **двайцять одну тисячу** нових членів. Се випадає на одного члена придбати в протягу сього ювилейного року двох нових членів.

Головний уряд У. Н. Союза буде принимати в члени до кінця марта б. р. за половину вступного.

Була би се несовісна праця наших членів, як би вони орґанізували членів на шкоду других українських орґанізацій. Тут в Америцї жиють тисячі Українців, котрі ще не є зорґанізовані, або котрі належать до чужих, нашій народности ворожих орґанізацій.

Тож, Панове Урядники відділів Українського Народного Союза, на Вас вкладаєть ся сьвятий обовязок, аби Ви на Ваших мітинґах піднесли вагу сего ювилейного року. Поясніть сю справу як слїд своїм членам і загрійте їх до чесної працї в користь власної орґанізації. Ми обовязані в сїм ювилейнім році, який припадає нашій орґанізації, Українському Народному Союзови, посьвятити трохи працї і доброї волї — **самим для себе,** щоби сю орґанізацію піднести на висший щебель сили і слави.

К. Кирчів, предсїдатель У. Н. Союза.

Війна проти Росії.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

(True translation filed with the Post master at Jersey City on February 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА НАСТУПАЮТЬ БЕЗ ЖАДНОГО ОПОРУ.

Російська армія і маринарка є цілковито здеморалізовані.

ЛОНДОН, 22. лютого. — Вісти з Петрограду доносять, що німецький наступ в Росії не є походом побідника, **бо дотепер Німці не стрінули нїде поважнїйшого опору.** В порівнаню дуже скорий наступ належить приписати фактови, що дорога для Німців стоїть зовсім отвором.

Телеграми з Петрограду, датовані не пізнїйше ніж в середу, вказують, що **німецьким війскам попали ся в руки величезні склади оружя, амуниції, поживи і инших вартісних річий, які полишили здеморалізовані російські війска, утікаючи з поспіхом перед неприятелем.**

Здогадують ся, **що сила наступаючих німецьких війск не є велика.** Після донесеня до „Морнінґ Пост" **в наступі на Петроград бере участь лише одна дивізія кінноти і одна дивізія піхоти.** (Одна дивізія числить около 20,000 жовнїрів).

Що є властивою цїлию наступу Німців, то в тій справі можуть бути *лише здогади*, але після донесеня кореспондента Німцям не стоїть нїщо на перешкоді заняти Петроград, коли би вони сього хотїли. **Деморалїзація серед російської армії є так велика, що прикази, щоби ставити опір, є неможливі до переведеня.** Крім того неприятель може змусити Петроград до пiддання голодом, який вже тепер даєть ся сильно відчувати мешканцям столиці.

Телеграма з Петрограду, датована в четвер, говорить:

„Відворот північної армії є утруднений, бо дороги є переповнені війсками 5-тої армії, яка уступає у великім неладї. Щоби ратувати ситуацію, большевики вислали відділи червоної сторожі, утворені з війск, які ще не зовсім були здеморалїзовані.

„Ожидаючи німецької відповіди на мирове предложенє Троцького, командант західного фронту видав приказ, щоби уступаючі війска не вдавали ся в боротьбу з неприятелем і щоби знищили полишені засоби амуниції".

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА 100 МИЛЬ НА СХІД ВІД РИҐИ.

На Волини українські війска злучили ся з війсками німецькими.

ЛОНДОН, 22. лютого. — Коли німецька армія на півночи йде скорим наступом на схід в напрямі Петрограду, то на полудни в Новгороді Волинським війска німецькі стрінули ся і злучили ся з війсками українськими, які находили ся в поході на Дубно, Кріпость на Волини.

Урядовий німецький звіт звучить:

Армія ґен. Айхгорна (на північнім фронтї): — В Естонії занято пристань Гапсаль. Перший естонський полк перейшов на сторону Німців, віддаючи себе під німецьку команду.

В Лївонії наші війска минули Ронебурґ, Вольмар і Шпандав. Наші війска війшли до міста Речіци (при головнім зелїзничім шляху, який веде через Псков до Петрограду), радісно витані мешканцями міста. Відси війска відійшли в напрямі Люжина.

Армія ґен. Лінзінґена (на полудневім фронтї): **Зроблено поступ на полудни, даючи поміч Україні в її боротьбі о свободу. В Новгороді Волинськім ми стрінули війска українські і инші відділи, які маширували на Дубно.**

„Саксонські війска полонили в місцевости Бальвіново (40 миль на схід від Двинска) 1.000 Москалїв.

„Наші війска, які наступають на схід від Минска, заняли стацію Борисів (45 миль на схід від Минска).

„Армія ґен. Лінзінґена: Німецькі війска на полудни, призначені на поміч Україні, переводять воєнні операції точно після пляну. Німецькі війска заняли стацію Іскоростень. (Місто Іскоростень лежить при зелїзничім шляху, який веде з Ковля через Сарни до Киева; Іскоростень є віддалений від Ровна 115 миль, а від Киева всего 100 миль).

„Поїзд з московським війском, який прибув до Шепетівки (50 миль на полудневий схід від Ровна), **задержано. Жовнїрів розоружено".**

Міста Вальк і Дубно заняті.

БЕРЛІН, 23. лютого. — Німецький урядовий звіт доносить:

„Армія ґен. Айхгорна: В Естонії наші війска йдуть дальше наперед. **Місто Вальк, столиця Лївонії, заняте.** (Вальк лежить 90 миль на північний схід від Риґи).

„Армія ґен. Лінзінґена: На Україні війска, які наступали на полудне від Луцка, дійшли до Дубна (кріпость на Волини). Впрочім наші воєнні операції відбувають ся своїм ходом.

„Число полонених зросло до двох ґенералів, 12 полковників, 433 инших офіцирів і 8.770 жовнїрів".

Німецькі війска 100 миль від Киева.

БЕРЛІН, 24. лютого. — Німецький рапорт доносить, що в деяких місцях російські війска пробували ставити опір. Загалом наступ відбував ся вчера з добрим успіхом. Німецькі війска зближають ся до Ревалю і заняли цїлий ряд міст, беручи 2.000 Москалїв в полон.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„Армія ґен. Айхгорна: В Естонії наші війска, яких всюди витає населене з великою радостию, посувають ся скорим кроком наперед, не зважаючи на вкриті снїгом дороги, і перемагають неприятеля, який в кількох місцях пробував ставити опір. **Наші війска находять ся вже під Ревалем.**

„По занятю в пятницю Валька (в Лївонії) відділ наших гусарів уратував затдяки відважним наступам місто від знищеня огнем, що було в плянї неприятеля. Наші війска полонили 1.000 Москалїв і освободили 1.600 полонених Німців і Австрійців. Меньші відділи відважили ся вчера посунути ся аж під Острів (40 миль на полудне від Пскова), перемагаючи тут опір неприятеля.

Головну кватиру західної армії перенесено до Смоленска.

ПЕТРОГРАД, 22. лютого. — Головна воєнна кватира російських війск на західнім фронті зістала перенесена з великим поспіхом до Смоленска (50 миль на схід від Витебска). Головна кватира втратила лучність з поодинокими арміями.

Німцї захопили 27 поїздів.

Петроґрадські часописи доносять, що німецькі жовнїри на північнім фронтї захопили у свої руки 27 поїздів, які були призначені до перевезеня 40.000 жовнїрів до Москви.

В Лївонії захопили Німцї 100 льокомотив і поверх 1.000 зелїзничих возів.

100 Німців вистарчало, щоби здобути Двинск.

ЛОНДОН, 23. лютого. — Телеграми з Петрограду доносять, що на зборах „савєту" подано до відома, що богато фабрик орґанізує відділи червоної сторожі до служби на боєвім фронтї.

Зіновєв, член кабінету Николая Лєніна і предсїдатель „савєту", повідомив, **що Німцї потребували всего 100 людий, щоби заняти Двинск.** Він сказав дальше, що місцевий комітет є відповідальний за оборону міста та що він буде поставлений перед воєнний суд.

Не беруть в полон Москалїв.

Німцї не беруть більше Москалїв в полон. Розоруживши, випускають їх на волю.

В останних двох днях німецькі війска не стрінули найменьшого опору, як доносить телеграма з Петрограду до „Ексчендж Телеграф Ко.".

Після телеграми з Петрограду до „Таймс-а" німецькі літаки розкидають поміж російське населене відозви, в яких взивають, щоби вони було спокійне і заховувало лад, бо Німцї прийшли положити конець анархії і можливо як найскорше упорядкувати довіз поживи.

Австрійські війска не бер… части у воєнних операці… Україні.

ЛОНДОН, 23. лютого. — …леграма з Амстердаму до… сить, що др. Зайдлер, австр… ський премієр, промовляючи … пятницю в парляменті, зложи… отсю заяву:

„Австро-Угорщина не бере участи у воєнних операціях з Німеччиною проти Росії. Австро-угорські війска не пійшли на Україну, з котрою ми є тепер на мировій стопі".

Большевики опорожнюють Фінляндію.

ЛОНДОН, 22. лютого. — Телеграма з Петрограду до „Ексчендж Телеграф Ко." доносить, **що правительство большевиків дало приказ російським війскам опорожнити Фінляндію.**

На далекій Сибіри господарюють полонені.

ХАРБІН (Манджурія), 22. лютого. — Большевики зоружили німецьких і австрійських полонених в Томску і Омску в тій цїли, щоби забезпечити довіз німецьких товарів до східної Сибіри. Омск і Томск є переповнені німецькими товарами. Німецька армія полонених має зробити також наступ проти козацького ґенерала Семенова.

В Красноярску, важнім місті при сибірській зелїзниці, Німцї контролюють стацію і фабрику льокомотив. Полонених в дійсности зовсім увільнено. Їм повидавало правительство російські пашпорти і вони подорожують здовж цїлої сибірської лїнії. В Красноярску большевики находять ся властиво під командою німецьких полонених.

Тимчасом алїянти не роблять в тій справі нїчого. Ті, що знають добре тамошні відносини, кажуть, що полїтика алїянтів, які „займили вижидаюче становище", є хоробою, бо теперішне положенє вимагає скорої акції в цїли запобіженя, щоби алїянти не лише не втратили свого економічного становища на Сибіри і позволили вивозити великі засоби сирих матеріялів до Німеччини, але щоби також запобігти небезпецї, яка грозить мирови на далекім сході. Ґенерал Семенов зажадав від алїянтів фінансової помочи, яка є йому конечно потрібна. Коли би ся поміч була удїлена, то після його гадки інтереси алїянтів були би забезпечені.

Є переконанє, що Америка повинна заняти Владивосток, а відтак взяти у своє посїданє зелїзницю з Владивостока до Іркутска. Стоячи в злуці з війсками ґен. Семенова, можна би контролювати загальну ситуацію на Сибіри. Колиж акція ґен. Семенова упаде з причини браку помочи для Сибіри, тоді Сибірійцї, умучені неладом і грабіжами большевиків, віддадуть ся в руки Німців, волячи порядок під контролею німецькою.

Троцький лежить хорий.

Серед большевиків панує великий заколот і пригнобленє. Міністер загр. справ, Троцький, як доносять, захорував з причини відновленя Німцями воєнних операцій і не є всилї брати участь в нарадах народних комісарів, які тепер постійно відбувають ся.

Видано також строгі зарядженя в справі одномірного розділеня поживи і мобілїзації всього населеня міста в цїли його оборони перед неприятелем.

В Румунії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Мирові переговори з Румунією розпочали ся.

ЛОНДОН, 24. лютого. — **Неформальні мирові переговори з Румунією розпочали ся вчера в замку Буфтя, недалеко Букарешту,** як се доносять вісти, наспівші з дипльоматичних кругів з Гаґи.

Услівя центральних держав, як доносять, обіймають відступлене територїї Болгарії і економічні користи для Німеччини і Австрії. Румунський премієр, ґен. Авареску, удасть ся відси на нараду до Ясів.

Німеччину заступав на переговорах др. Кільман, Австро-Угорщину — гр. Чернін, а Болгарію — премієр Радославов.

Останні дні гадяцьких українських учительських курсів.

(„Газета Гадяцького Земства", ч. 76, з 9. серпня 1917).

На курси ходили учительки і учителі міністерських шкіл, учительство шкіл грамоти і ще й такі люди, що готують ся до учительованя. Слухало курсів приблизно 300 душ.

Дня 2. серпня читав свою останню лекцію по теориї декламациї **І. Левченко.** За весь час своїх лекций зумів лектор загріти душі учительства любовю до рідного слова. Отже не диво, що прощальна його лекція, на котрій лектор майстерно проказав кілька поетичних творів, викликала у присутних велике стурбоване.

Учительки піднесли лекторови гарні китиці квітів і теплими словами дякували йому за його працю на курсах.

Дня 3. серпня кінчив свої лекциї **М. Західний.** В шістьох лекціях лектор-Галичанин вияснив, як жили до війни галицькі Українці, як довгий час бороли ся за свої права з чужою політично-господарською силою, як за кілька десятків літ національного відродженя ті Українці вспіли всю Галичину вкрити сіткою просьвітних, господарських і політичних товариств.

Лектор пояснив притім, що за прикладом Галичини пішла й „Зелена Буковина".

Лекції, пояснювані докладними цифрами, викликували у присутних велику увагу.

Останну свою лекцію закінчив лектор так: „Я щасливий тим, що мені довело ся читати лекції якраз тут, у Гадячи, де вродив ся і виріс наш незабутий галицький учитель, Михайло Драгоманів, що перший вказав галицьким Українцям правдивий шлях до національного відродженя. Галицькі Українці у сучасній війні били ся не за Австрію і не за Німеччину, а несли високо свій народний прапор. Час дозволить усім дітям матери-України завести в своїй хаті людське жите".

Е. Конюва дякувала лекторови за змістовні лекції, висловлюючи надію, що після кровавої війни — і галицькі і тутешні Українці візьмуть ся до праці для всього українського народу. — По тій мові подала лекторови китицю квіток.

Промовила до лектора ще одна слухачка — **М. Кустелян:** „Дорогий, рідний брате-Українче! Твої палкі слова дійшли до глибини нашої душі! Ми сьвято віримо, що всі діти України зійдуть ся в одну хату. Скажи братам Галичанам, якою горячою любовю до рідного краю ми палаємо, перекажи їм, що у нас та-ж сама мета, що й у них: відбудувати вільну Україну!"

На очах у слухачів були сльози. В ту хвилину здавало ся, що падала та стіна, котра віками відділяла Галичину від соборної України...

При гучних оплесках залунали слова: „Слава Україні! Слава галицьким Українцям!" Стурбованому до сліз лекторови, що дякував за тих кілька хвилин щастя, піднесла теж китицю квітів М. Марусова-Німцова.

Дня 4. серпня відбула ся *остання лекція д. Олени Пчілки,* котра в своїх лекціях дала огляд усеї історії української літератури, усеї спадщини, яку нам оставили діячі українського слова. Останні свої відчити лекторка присьвятила літературній українській мові і практичним вказівкам з української граматики.

У своїм кінцевім слові лекторка сказала:

„Мені довело ся дожити до тих щасливих часів, коли на українську ниву виступають нові сили, молоді працьовники. Тепер легко мені сказати сі слова: „Нині отпущаеши!"... Ідіть же в нарід, несіть у села благовість відродженя України! Шлях перед вами не вкритий ще квітками, — знайдете по дорозі ще богато й тернів; та будьте сильні, щоб побороти все! На сю дорогу, на сю велику працю я вас благословляю!"

І знов ринули сльози радісного стурбованя з очий слухачів...

Слово відповіди О. Пчілці сказав учитель **М. Арндт:**

„Щиро вам дякуємо за ваші лекції, повні любови до свого рідного, а дякуючи, ми разом з тим щиро витаємо вас, витаємо яко величну писательку українську. Тоді, як ще Україна була підневольною, ваше слово вже лунало по рідній краю; а тепер, як вона стала вільною, ваше слово залунає ще гучнійше. Зі свого боку, ми, робітники на маленькій ниві України, будемо щиро працювати для того, щоб ваше слово і слово инших наших величних українських письменників робило яко мога більший вплив на душу нашого народу. Ви сказали, що нас жде боротьба. На се ми відповідаємо: Дарма! Ми всі сили положимо для рідного краю. Тяжкою працею збудуємо свою велику хату, в котрій вільно буде жити всім людям. А зі свого, тепер ще темного народу — ми викуємо єдину, сильну і осьвічену націю, котра сьвідомо й голосно гукне: „Нехай живе вільна Україна!" Слава!"

Слава! слава! — залунало кругом.

Виступила з горячою промовою до О. Пчілки учителька **Е. Савченко;** вказавши заслуги землячки яко письменниці і лекторки, подала їй квітки.

Лекції закінчили ся.

У вечер відбуло ся загальна зібране „Спілки народних учителів". Головою був **П. Спичак,** його товаришем **М. Васаковський,** а писарювали — **К. Браташевська і Ф. Рудченко.**

На тім зібраню між иншими справами учительство вибрало зпоміж себе, вільними голосами, **першу Повітову Шкільну Раду*),** яка замісць дотеперішних інспекторів, директорів і инших шкільних начальників кермувати-ме шкільними справами у повіті.

Вибрано 12 членів і 3-х заступників.

В сю першу Раду ввійшли такі учителі та учительки:

1) Спичак Петро, 2) Дубяга Харлампій, 3) Васаковський Микола, 4) Арндт Микола, 5) Грицай Роман, 6) Дрига Мусій, 7) Голїнько Яків, 8) Німцова Марія, 9) Кустелян Марія, 10) Мотрич Степан, 11) Бондар, 12) Рудченко Федір.

Заступники:

1) Недопад Мирон, 2) Кодлобов Федір, 3) Браташевська Катря.

На загальне домагане виступили наперед ті перші оборонарі шкільного діла в повіті. Привитала їх учителька **Е. Савченко** такими словами:

„Маємо свою рідну Повітову Шкільну Раду! Хто-ж з нас не був тою сиротиною, котра плакала, стогнала і ніхто не втер її заплаканих очий! Душа болить, як згадаєш про се... І ось тепер є у нас своя Рада, а в тій Раді дідусь (д. Дубяга), є батько рідний (голова учит. Спілки, д. Спичак), є брати і сестри, з котрими можна радість і горе поділити. Милий дідусю! Бажаю тобі від щирої душі ще довго, довго працювати, на нашій шкільній ниві. Працюй, батьку! Працюйте, брати і сестри, для своєї справи, для добра народу. Нехай нашій сімї буде імя: **„Всі за одного і один за всіх!"**

П. Спичак в імени новивибраних членів Повітової Шкільної Ради дає обітницю — сповнити вложені на них обовязки:

„Не допустимо до того, щоб хто ображав нашу рідну школу і її робітника — народного учителя".

Радо витали учителі першу свою виборну шкільну Раду.

***

Дня 5. серпня в мужеській гімназії відбув ся урочистий акт закінченя учительських курсів.

Відправлено молебень. До живого вразив усіх недоладний вчинок пан-отця Хоби. Во той же пан-отець при відкритю курсів прочитав евангеліє по українськи, молив ся при молебні за Центральну Раду, за українських борців, за українське військо, сказав гарну проповідь українською мовою. Тепер же при закритю курсів о. Хоба перевернув ся на „истинно-русскаго батюшку": мов на сьміх сказав якусь туманну проповідь — уже по російськи! Всі були тим просто ображені у своїх почуванях і певно, що не забудуть о. Хобі тої образи!...

Пригноблений настрій змінив ся, коли учительський хор відспівав: „Заповіт", „Ще не вмерла Україна" й инші пісні.

Промовляли П. Спичак, д. Негеевич, д. Демяновський і инші. П. Спичак в імени народних учителів дякував щиро всім членам Земської Управи, а зокрема Е. Чижову за влаштоване учительських курсів.

Грала музика, співали пісні, то що.

Урочистий акт закритя курсів закінчив ся — і якось нерадо розходило ся учительство з того будинку, в котрім воно 4 тижні слухало українські курси.

***

А школярки і школярі народних шкіл гадяцького повіту, що покінчили науку в сім році, мати-муть гарну памятку: українське сьвідоцтво, на котрім вгорі видніє маленький портрет Т. Шевченка, а з правого боку — його слова:

„Учіте ся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужого научайтесь,
Й свого не цурайтесь!

Такі сьвідоцтва замовили собі всі школи гадяцького повіту. Клїшу дістали від редакції „Рідного Краю".

М. Салів.

*) Після просвту, уложеного на загальнім губерниськім учительськім зїзді у Полтаві, в Повітову Шкільну Раду входити-ме 25 членів; від учителів 12, а від не-учителів: голова земської управи, 1 член земської управи, котрий орудувати-ме земськими шкільними будинками, 4 земських виборних, 1 від міста Гадяча, 1 лікар, 1 законоучитель, 1 завідуючий народною осьвітою, 1 від Спілки вчених початкових шкіл і гімназій, 1 від просьвітних організацій і 1 інструктор.

Ся нова установа Повітової Шкільної Ради є тимчасова.

ДО НЮЙОРСЬКИХ УКРАЇНЦІВ І З ОКОЛИЦІ!

ТОВ. „БОРЦІ ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ"

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в річницю свого істнованя, який відбуде ся

в суботу, дня 2. марця 1918 р.

В LIBERTY HALL,

255-257 E. Houston St., New York.

Вступ від особи 25 цнт., а товариства в комодсті лише 10 цнт. за гетчек.

Початок точно о годині 7-мій вечер.

Музика перворядна.

ВСТУП ВІД ОСОБИ 25 ЦНТ.

Запрошуємо до як найчисленнійшої участи і вже вперед дякуємо за громадне прибутє. 24-26

Відповідно зі звуком назви Т-ва „Борці Визволеня України", є також і важність задачі, яку т-во се має на ціли, а іменно: 1) Приєднювати до організації український загал; 2) ширити просьвіту поміж українським робітництвом; 3) спомагати себе взаїмно в всіляких випадках. Члени сего товариства платять вкладку 50 цнт. місячно, за се вразі недуги побирають запомогу $6.00 тижнево, а вразі смерти $100 на похорон. Збори товариства відбувають ся що четвертої неділї по першім під ч. 217-219 Іст 6-та улиця в Укр. Народнім Домі. На бали будемо приймати нових членів без вступного. Кромі танців і почти любови буде богато і инших гарних забав.

Половина доходу з балю призначена на фонд Визволеня України.

За добру забаву ручить виділ Т-ва „Борці Визволеня України".

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З БАЙОН І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

Заходом Ґімнастичного Товариства „Січ" в Байон, Н. Дж.

відограсть ся велике представлене

УБИЙНИКИ

в пятьох діях

в неділю, дня 3. марта 1918 р.

в гали І. Майдаша, 94 Іст 21 ул., Байон, Н. Дж.

Початок о годині 4-ій пополудни.

Чистий дохід призначений на Українську Читальню в Байон, Н. Дж.

ЦІНИ МІСЦЬ: Крісла І-ряді 50 центів; II-ряді 35 центів.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Яким Багрій, заможний господар..... тов. Н. Жарий
Насця, його жена.........п-на Т. Лаврів
Марійка, їх дочка..........п-ні А. Гавор
Гарасим Дируп, війт....тов. О. Кузенька
Гаська, його жена.......п-ні А. Мандрик
Грицько, їх син..........тов. В. Комар
Василь, їх приймак, тов. А. Старовецький
Гершко, коршмар......тов. К. Малафій
Лесь, парубок.........тов. Д. Драганчук
Вартівник...............тов. Я. Кузенька
Вартівник...............тов. Д. Довгий
Панько Притула, старий дідусь........ тов. К. Гринник
Судія....................тов. К. Заграй
Дружка...................п-на М. Фіцула
Дружка...................п-на Д. Бабій
Сваха....................п-ні А. Мандрик
Сваха....................п-на П. Дзева
Кат......................тов. С. Пакіш
Жандарм..................тов. І. Нарпан
Писар, гайдуки, старости, священик, парубки, дівчата, музики і ир. 24

Дірігент тов. Старовецький.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Дітройтський „БОЯН" при церкві св. Івана Хрестителя

— відограє —

в неділю, дня 3. марта б. р.

в парохіяльній гали,

82 Сікат Стр., Дітройт, Міш.

о. Стефана Макара

„АМЕРИКАНСЬКИЙ ШЛЯХТИЧ"

образ з житя руських робітників в трех актах.

ОСОБИ:

Іван Розвата.........п. Стефан Хамула
Євка, його жінка.......п-ні Марія Козак
Маруся, їх донька......... ....п-на Марія Енджейовська
Михайло Чорний (Словак)........... ....п. Іван Павловський
Анна, його жінка....п-ні Анна Попович
Джордж Шибайголова, п. Петро Костирка
Гриць, молодий майнер...п. Гр. Руський
Василь, молодий майнер...п. П. Фортуна
Данько, молодий майнер...п. Ів. Коваль
Петро, молодий майнер..п. Анд. Сеньчак
Зузі ....п-ні Катерина Шипалович
Детектив........п. Онуфрій Шеремета

Рія дїєть ся в малій осаді копальнї угля в Пенсильванії.

Режісер: п. Лев Кухтин.

ВСТУП 50 і 35 ЦЕНТІВ.

Початок точно о годині 6.30 вечер.

Родимці! Просимо прибудьте на се представлене, яке пораз перший відіграєсь в Дітройт. Аматори, які передше дали себе пізнати ручать, що і сим разом не повстидають ся. Ще раз запрошуємо всіх з Дітройт і Гамтрамк!

23-24 КОМІТЕТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ" потребує 16-до 20-літного хлопця до друкарської роботи. Платня після умови. Першенство мають ті, що працювали вже в друкарнях. Голоситись сейчас до: 24-25

"SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Пошукую своєї сестри ЄВКИ МУЦ, з села Пятнова, повіт Добромиль, Галичина. Вона перебувала в Бінґгемтон, Н. Й. Я дуже-б рада з нею побачитись, бо єще-м її в Америцї не виділа. Най зголосить ся на адресу: 24-25

Катерина Муц, замужна Станько,

527 Third St., Scranton, Pa.

Пошукую своєї сестри КАТЕРИНИ ТИМЧУК, вийшла замуж за Петра Ляха. Має перебувати в Пітсбурґ, Па. Хто би о ній знав або вона сама, прошу ласкаво зголоситись на адресу: 22-24

ANNA TYMCHUK,

161 Sterling St., Bridgeport, Conn.

Никола Савульський пошукує своєї сестри ЕВДОКІЇ САВУЛЬСЬКОЇ, котра прибуля перед війною до Америки і не даєсь чути, де вона є. Походить з села Бурканова, повіт Підгайці. Прошу читачів „Свободи", котрі про ню знають, або вона сама, щоб зволїли ласкаво донести. Маю до неї важну справу і хотів бим ся з нею побачити особисто по довгім часї. Прошу зголоситись на адресу: 24

НИКОЛА САВУЛЬСЬКИЙ,

92 Chatham St., Rochester, N. Y.

ПОШУКУЮ РОБІТНИКА досьвідченого у віндовклїнерській роботї. Дам добру платню і заплачу подорож. Голоситись як найскорше до: 24-26

JOHN ADAMOWICZ,

420½ Union St., Nashville, Tenn.

Пошукую краянів: ПЕТРА РАДИШ і АНДРЕЯ ФЕННИ, з села Рознова, повіт Снятин. Прошу зголоситись на адресу: 24

HARRY BUDZOL,

Box 63, Berlin St., Southington, Conn.

ПОДАЮ ДО ВІДОМА всім інтересованим, що моя адреса є слїдуюча: 20-24

MICHAEL PERCZYSZYN,

Sgt. Troop "I", 6th Cavalry,

Ft. Sam Houston, San Antonio, Texas.

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВ. ІМ. М. СІЧИНСЬКОГО від. 146 У. Н. Союза

— устроює —

в неділю, дня 3. марця с. р.

о 7-мій годині вечером

ВЕЧЕРОК СЬМІХУ

а опісля наступлять танці до пізної ночи в Українськім Народнім Домі, ч. 84 Ґрейлінґ стр., Гамтрамк, Міш.

Вступ від мущин 35 центів, а женщин 25 центів.

Високоповажані Родимці, приходіть, бо піст зближаєть ся, а ґуляти не будемо. Користайте з нагоди.

За добру забаву ручить

24-25 КОМІТЕТ.

МОНЕСЕН, ПА.

КРУЖОК МУЗИКАЛЬНИЙ

відограє представлене

„БОНДАРІВНА"

драму в 4-ох діях а 5-ох відслонах К. Карого

в неділю, дня 3. марця 1918 р.

в гали над руським українським штором.

ОСОБИ:

Староста, вельможний пан.......... ....п. Г. Паславський
Чеслав Герцель, шляхтич, його прибічник....................п. І. Фаль
Гнат Бондар, старий козак, п. П. Магуняк
Тетяна, його дочка.........п. А. Мирга
Марія, господиня у Бондаря, п. Ю. Кіляр
Тарас, Запорожець.......п. М. Твардонь
Денис, парубок....................... ...
Оксана, дівчина, його сестра, п. Г. Хомка
Запорожець..........п. О. Вільшаницький
Запорожець.................п. І. Гернда
Наймит.....................п. Т. Шолтис
Наймит.....................п. Д. Гузела
Селянин............................Н. Н.
Селянин............................Н. Н.
Мордохай, жид.................п. А. Гирча

Режісер д. Ст. Лабойко.

До представленя буде приґравати Українська Банда.

Початок о год. 7.30 вечер.

ВСТУП 50 і 35 ЦЕНТІВ.

Дорогі Брати! Хто почуваєсь патріотом і щирим Українцем, нехай прийде на се представлене, а певно непожалує, бо се є штука патріотична і поучаюча. — Гаразд! До побаченя. 24

НАЙБІЛЬШЕ РОЗПОВСЮДНЕНА НЕДУГА.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Дмитрія, від. 301, подає до відома всім своїм членам, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 3. марця б. р., зараз по Службі Божій, в гали при Українській Народній церкві, Ірі і Робей стр. Обовязком кождого члена на сей мітінґ явити ся і вислухати справозданя старого уряду. Буде також справоздане контрольної комісії а відтак відбудеть ся вибір нового уряду і ухвалене нового статута для братства. Котрий член не явить ся на сей мітінґ, заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — П. Коваль, предс.; Д. Медзяк, кас.; І. Ваврячук, секр.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"

виконує

СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,

як:

ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛЇ І КОНЦЕРТИ.

НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.

КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.

СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Вп. Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! БРУКЛИНСЬКА ГРОМАДО! ПОЗІР!

Заходом аматорського кружка читальні „Просьвіти" в Бруклині, Н. Й.

на загальне жадане відограєсь пораз перший

в неділю, дня 3. марта 1918 р.

в гали церкви Сошествія св. Духа, Норт 5. ул., Бруклин, Н. Й.

драму в 4-ох діях І. А. Тогобочного

МАТИ НАЙМИЧКА

Початок точно о годині 6-ій вечером.

Режісер Роман Гвоздевич.

Ціни місць знижені, по 15 центів.

Тікети набути можна у урядників читальні і кружка аматорського, а в день представленя при касі. 24-25

О як найчисленнійшу участь упрашаєсь.

ЗА КРУЖОК АМАТОРСЬКИЙ:

Йосиф Шешорак, предс.;
Іван Гунька, секр.;
В. Данчевський, касієр.

Вже вийшов з друку КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА НА 1918-тий РІК.

Ціна разом з пересилкою 50 центів.

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ЦІКАВИХ КНИЖОК,

які має на складі

КНИГАРНЯ „СВОБОДИ".

І. Про Шевченкові твори. II. Оферма. — Ціна ....20 цнт.

Проти алькоголю. — Ціна ......20 цнт.

Річник „Свободи" з 1915 р.—Ціна 1.50

Руський штукар. 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть І. Забави фізичні і хемічні. Часть II. Штуки з картами. Часть III. Штуки рахункові. Часть IV. Штуки жартібливі. — Ціна ....50 цнт.

Рай і поступ. Написав проф. Михайло Драгоманов. Хто шукає відповіди на всякі релігійні питаня, той знайде в „Раю і поступі". — Ціна ....40 цнт.

Революція в Росії. — Ціна.........15 цнт.

Розбійник Кармелюк. Історичний роман в 6-ох частях. Незвичайно гарна повість, написана великим українським письменником, драматургом і поетом Михайлом Старицьким. Одна часть коштує 50 цнт. Всі шість разом коштують $2.25

Розмова Поляка з Русином. — Дуже веселий вірш, в котрім Русин висьміває польську пиху. — Ціна ..10 цнт.

Русько-англійський таумач, з котрого можна дуже скоро научитись англійської мови. Сторін 256, тверда оправа. — Ціна ....60 цнт.

Рицар і смерть. — Ціна ....5 цнт.

Різдвяна ніч (з 10 образками). — Ціна ....20 цнт.

Релігійні вірованя старинних народів. — Зміст: Релігія Єгиптян. Релігія Халдейців. Первісна релігія Індусів. Ісповідники релігії Брама. Релігія Будди. Релігія Перзів. Релігія Жидів. Релігія Греків. Релігія Римлян. — Ціна 20 цнт.

Росія а Україна. — Ціна ....15 цнт.

Розмова тверезого пияка Василя з горілкою. — Ціна ....10 цнт.

Свекруха. — Комедія в 3. діях. — Ціна ....25 цнт.

Сьміх і жарти. — Ціна ....20 цнт.

Словар чужих та не дуже зрозумілих слів. — Ціна ....30 цнт.

Страшна пімста. — Оповідане М. Гоголя з козацьких часів (з многими образками). — Ціна ....20 цнт.

Серенаті штани і инші веселі оповіданя в вірші. — Ціна ....25 цнт.

Страйк. — Сценічний образ в трох діях з житя хліборобів в Галичині. (Штука для аматорських театрів). — Ціна ....20 цнт.

Серце не навчити і инші оповіданя. Написав Осип Юрій Федькович. — Ціна ....10 цнт.

Сьвітові байки в оповіданях Степана Руданського. — Ціна ....15 цнт.

Сумна казка. Зміст: Сумна казка. — На торзі. — Як пан перехитрив дощ. — Дещо про давних богів. Стогін землї. — Ціна ....10 цнт.

Степові люди. — Оповідане з житя в донських степах. — Ціна ....15 цнт.

Сільські знахорі та баби-шептухи і инші оповіданя. — Народне лїчництво. — Діти і алькоголь. — Як наші ратують. — Ціна ....20 цнт.

Сьвято весни. — Ворог між нами. — Христос Воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.). — Тополя (1 ілюстрація). — Мати. — На Великдень. — Старинний звичай. — Дні нашої слави і недолї. — Ціна 20 цнт.

І. Сила і краса, повість. II. Як баба Горбулиха зробила страйк. — Ціна ....25 цнт.

Сільська вчителька, оповідане. — Ціна ....10 цнт.

Тато на заручинах. Міщанська пригода в одній дії. — Ціна ....10 цнт.

Тарас Шевченко (17 ілюстрацій). — Ціна ....20 цнт.

Товариська ворожка, для веселої розривки в кружку знакомих. — Зміст: Ворожене будучности для женщин. Ворожене будучности для мущин. — Ціна ....15 цнт.

Три княжевичі і чарівна птиця. — Ціна ....10 цнт.

Убийники, мельодрама в пяти діях з одинайцятьма відслонах. — Ціна....35 цнт.

Украдене щасте. Драма з сільського житя в 5-ох діях. Написав Іван Франко. — Ціна ....25 цнт.

Українсько-англійський словар, в скіряній оправі. — Ціна $1.00

Українсько-англійський і англійсько-український словар, в гарній скіряній оправі. — Ціна $1.50

Український сьпіваник. Обнимає шість груп: І. Патріотичні і політичні (19 пісень); II. Січові і Сокільські (15 пісень); III. Історичні (15 пісень); IV. Станові: а) козацькі (14 пісень), б) чумацькі (5 пісень), в) бурлацькі (6 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (17 пісень); V. Любовні (62 пісень) і VI. Коломийки (180 пісень). — Ціна ....40 цнт.

Українсько-Англійський Словар. Друге побільшене і поправлене видане. Обнимає 1580 сторін. — Ціна $2.00

Українсько-німецький підручник до науки німецької мови зі словарцем. — Ціна ....30 цнт.

Українські пісні, як: патріотичні, січові, любовні, коломийки і думки. — Ціна ....25 цнт.

Хто з чого жиє? (Розвідка на тлї економічнім). — „Земля рече". — Ціна ....15 цнт.

Чародійні пригоди убогого Омара і султанової дочки Зулїми. — Ціна 20 цнт.

Через кордон. (Цікаві розкази еміґранта). Еміґрант (вірш). — Ціна 15 цнт.

Чи Ваша родина дістане запомогу по Вашій смерти? — Ціна .....20 цнт.

Шерльок Гольмс. Таємничі історії найславнійшого в сьвітї детектива. Кождий том становить скінчену цілість.

Том 1. Тайна молодої вдови ....15 цнт.
„ 2. Наречена прокураторка ...15 „
„ 3. Кроваві жемчуги ....15 „
„ 4. Злочин в печері гри ....15 „
„ 5. Дочка лихваря ....15 „
„ 6. Коронкова сукня ....15 „
„ 7. Пропащий наречений ....15 „
„ 8. Слїчний пох кельнера ....15 „
„ 9. Крадіж бриліянта ....15 „
„ 10. Убийник женщин ....15 „
„ 11. Остров божевільних ....15 „
„ 12. Фальшівник гроший ....15 „
„ 13. Джентлемен вломник ......15 „
„ 14. Тайна графині Кастельоне 15 „
„ 15. Трагедія Дїдички ....15 „
„ 16. Чорт зі Семфорд Гіл ....15 „
„ 17. Чудовий Рікардо Сакко і сини Шіан ....15 „

Шевченко і його Україна. Зміст: Заповіт. — На Шевченковій могилї. — Помпи душі великій. — Тарасови Шевченкови. — Де памятник Тараса? — Памяти Тараса Шевченка. — Шевченко для свого народа. — Чому кождий Українець і кожда Українка повинні знати житє Тараса Шевченка. — Житє Тараса Шевченка. — Шевченко між народом. — На Тарасовій могилї. — Кирило Методіївське братство. — Виїмки з творів Т. Шевченка. — Заповіт Т. Шевченка в чужих мовах. — Ціна ....15 цнт.

Що то є нинька? — Початки козаччини (з 5 образками). — Козачий кістяк. — Кіндрат Бубненко-Швидкий. — Дні нашої слави і недолї. — Ціна 20 цнт.

Що Іван на тамтім сьвітї бачив. — Ціна ....5 цнт.

"SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Звіт Гол. Котрольноі Комісії

з ревізії майна У. Н. Союза і діловодства гол. екз. комітету, переведеної в днях 18, 19, 20, 21 і 22-го лютого 1918 р.

ЗВІТ ФІНАНСОВИЙ У. Н. СОЮЗА.

Прихід в жовтни 1917 р.		$14.697.23
„ падолисті „		16.002.75
„ грудни „		17.425.46
„ січни 1918 р.		18.392.07
	Разом	$66.517.51
Розхід в жовтни 1917 р.		$15.477.21
„ падолисті „		35.972.06
„ грудни „		59.592.01
„ січни 1918 р.		11.444.99
	Разом	$122.486.27

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Готівка позістала з днем 30-го вересня 1917 р.		$150.131.40
Прихід від 1-го жовтня 1917 р. до 31-го січня 1918 р.		66.517.51
	Разом	$216.648.91
Розхід від 1-го жовтня 1917 р. до 31-го січня 1918 р.		122.486.27
Готівка з днем 31-го січня 1918 р. остає		$94.162.64

ЛЬОКАЦІЯ ФОНДІВ.

Фонд посмертний.

Шамокін Бенкінг Ко.	$ 223.91	
Дайм Трост Сейф Депозіт Ко., Шамокін	16.484.22	
Дайм Трост Сейф Депозіт Ко., Шамокін	10.491.85	
Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет	10.551.59	
	$37.751.57	
Незвернені чеки	2.600.00	$ 35.151.57
Бонди		162.632.00
Разом		$197.783.57

Фонд резервовий.

Нашенал Бенк оф Шамокін, Па.	$ 9.024.36	
Дайм Трост Сейф Депозіт Ко., Шамокін	3.166.00	
Нашенал Бенк оф МакАдоо, Па.	10.276.96	
Юніон Трост Компані оф Н. Дж.	1.523.75	$ 23.991.07
Бонди		6.990.00
Моргечі		69.650.00
Реальність		19.500.00
Разом		$120.131.07

Фонд адміністраційний.

Форст Нашенал Бенк оф МакАдоо, Па.	$2.369.90	
Маркет Стріт Нашенал Бенк оф Шам.	1.407.53	
Юніон Кавнти Трост Ко. оф Елізабет	2.019.24	
	$5.796.67	
Незвернені чеки	8.00	$ 5.788.67
Позичка друкарні		23.000.00
Разом		$28.788.67

Фонд убогих.

Нашенал Банк оф Шамокін, Па.	$5.470.40	
Маркет Стр. Нашенел Бенк оф Шамокін	3.796.14	
Юніон Кавнти Трост Ко. оф Елізабет	486.70	
	$9.753.24	
Незвернені чеки	150.00	$9.603.24

На книжочці в Маркет Стр. Нашенал Бенк оф Шамокін знайдено $50.00 більше; справу припоручено розслідити.

Фонд народний.

Ґаранті Трост енд Сейф Депозіт, Шамокін, Па.	$4.519.44	
Маркет Стр. Нашенал Бенк, Шамокін, Па.	1.527.44	
Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет	292.02	
	$6.338.90	
Незвернені чеки	1.000.00	$5.338.90

Фонд сирітський.

Маркет Стр. Нашенал Бенк, Шамокін, Па. $	3.73	
Форст Нашенел Бенк МакАдоо, Па.	53.00	
Пішелс Сейвінгс енд Трост Компані, Гейзелтон, Па.	13.40	
Юніон Трост Компані оф Н. Дж.	224.00	
Маркет Стр. Нашенал Бенк оф Шамокін	11.201.94	
Юніон Кавнти Трост оф Елізабет	2.319.32	$13.815.39
Бонди		62.525.00
Разом		$76.340.39

Фонд конвенційний.

Юніон Кавнти Трост Компані оф Елізабет	$473.80
Льокація всіх фондів загалом	**$438.459.64**

БІЛЯНС У. Н. СОЮЗА.

Стан чинний.

Готівка	$ 94.162.64	
Бонди	232.147.00	
Моргечі	69.650.00	
Реальність	19.500.00	
Друкарня	23.000.00	$438.459.64

Стан довжний.

Фонд посмертний	$197.783.57	
„ резервовий	120.131.07	
„ адміністрац.	28.788.67	
„ убогих	9.603.24	
„ народний	5.338.90	
„ конвенційний	473.80	
„ сирітський	76.340.39	$438.459.64

Посмертних запомог по конець 31. січня 1918 р. не виплачено на суму $23.122.37.

ЗВІТ РЕКОРДОВИЙ У. Н. СОЮЗА.

Принято членів в жовтни 1917 р.		187
„ „ падолисті „		203
„ „ грудни „		317
„ „ січни 1918 р.		388
	Разом	1.045
Виступило членів в жовтни 1917 р.		169
„ „ падолисті „		190
„ „ грудни „		162
„ „ січни 1918 р.		303
	Разом	824

ЗІСТАВЛЕНЄ.

З кінцем вересня 1917 р. У. Н. Союз числив членів		9.822
Принято членів від 1-го жовтня 1917 р. до 31-го січня 1918 р.		1.045
	Разом	10.867
Відтягнено виступивших членів за час від 1-го жовтня 1917 р. до 31-го січня 1918 р.		824
З кінцем 31-го січня 1918 р. У. Н. Союз числив членів		10.043

ЗВІТ МАЄТКУ ДРУКАРНІ У. Н. СОЮЗА.

Приходи.

Жовтень 1917 р.		$3.362.32
Падолист „		5.778.58
Грудень „		4.422.08
Січень 1918 р.		4.960.44
	Разом	$18.523.42

Розхід.

Жовтень 1917 р.		$4.252.83
Падолист „		3.142.76
Грудень „		7.077.80
Січень 1918 р.		3.316.66
	Разом	$17.790.05

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Готівка позістала з днем 30-го вересня 1917 р.		$ 1.330.30
Прихід від 1-го жовтня 1917 р. до 31-го січня 1918 р.		18.523.42
	Разом	$19.853.72
Розхід від 1-го жовтня 1917 р. до 31-го січня 1918 р.		17.790.05
Готівка з днем 31-го січня 1918		$2.063.67
Депозит в ґазовій компанії		100.00
	Стан готівки	$2.163.67
Висше згадану готівку знайдено:		
На банковій книжочці Н. Дж. Тайтел Ґаранті енд Трост Ко.		$1.689.84
Готівка в завідателя „Свободи"		373.83
Депозит в ґазовій компанії		100.00
	Разом	$2.163.67

ФОНД „ПРОСЬВІТНОІ КОМІСІЇ".

Приходи.

Жовтень 1917 р.		$31.00
Падолист „		18.00
Грудень „		99.80
Січень 1918 р.		30.00
	Разом	$178.80

Розхід.

Жовтень 1917 р.		$51.54
Падолист „		66.46
Грудень „		118.21
Січень 1918 р.		......
	Разом	$236.21

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Готівка позістала з днем 30-го вересня 1917 р.		$96.00
Прихід від 1-го жовтня 1917 р. до 31-го січня 1918 р.		178.80
	Разом	$274.80
Розхід від 1-го жовтня 1917 р. до 31-го січня 1918 р.		236.21
	Стан готівки	$38.59
Сю готівку знайдено:		
На банковій книжочці Н. Дж. Тайтел Ґаранті енд Трост Ко.		$ 8.59
У секретаря „Пр. Ком." в готівці		30.00
	Разом	$38.59

Контрольна комісія знайшла всьо діло і книговодство гол. урядників У. Н. Союза в добрім порядку.

ЗА КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ У. Н. С.:

Дм. Капітула,
Н. Росолович,
О. Трач.

Джерзи Сіті, Н. Дж., 24. лютого 1918 р.

ПРОТОКОЛ

з засіданя гол. екз. комітету У. Н. Союза, котре відбуло ся дня 31. грудня 1917 р. в домі У. Н. Союза, 83 Гренд Стр., Джерзи Сіті, Н. Дж.

Засідане отворив головний предсідатель Дм. Капітула, згідно з приписами статута У. Н. Союза. На засіданю були присутні пп.: Д. Капітула, Мих. Угорчак, С. Ядловський, А. Шаршонь, А. Савка, К. Кирчів, В. Левчик і Олекса Трач.

По отвореню засіданя і списаню присутних приступлено до порядку денного.

Найперше приступлено до полагодженя просьб членів У. Н. Союза на уділене запомог з фонду убогих.

По переглянению кождої просьби зосібна і по переведеню дискусії над кождою, на поставлені і поперті внесеня ухвалено запомоги з фонду убогих слідуючим членам У. Н. Союза:

Чорний Ілько, від. 52	$75.00
Копчал Яким, від. 113	100.00
Михайло Василь, від. 288	50.00

На поставлене і поперте внесене ухвалено просьбу Равлюка Василя, члена від. 109, відложити до дальшого провіреня і розслідженя справи.

На поставлене і поперте внесене ухвалено просьбу Николи Колодія, члена від. 55, відкинути.

По полагодженю повисших просьб гол. предс. Дм. Капітула поручив гол. рек. секр. Мих. Угорчакови перечитати просьбу „Січової Організації в Злучених Державах" о фінансову запомогу з фонду народного. По відчитаню згаданої просьби розвела ся над нею дискусія, після чого на поставлене і поперте внесене ухвалено сю просьбу відкинути.

На поставлене і поперте внесене ухвалено перенести на річ сирітського фонду моргечі з фонду резервового до суми $30.000, чим би осягнено більший процент на річ сього фонду.

Після порядку денного приступлено до справи представительства У. Н. Союза в „Українській Раді" на 1918 р. Над сею справою розвела ся поважна дискусія, в якій забирали слово всі присутні гол. урядники. По довшій дискусії на поставлене і поперте внесене ухвалено, що У. Н. Союз на 1918 р. має мати своїх представителів в „Українській Раді". На поставлене і поперте внесене ухвалено в сій справі виготовити відповідні відозви і бальоти та вислати до відділів У. Н. С. в січни 1918 р. до відголосованя над кандидатами на представителів У. Н. Союза в „Українській Раді". На поставлене і поперте внесене слідуючі пп. зістали вибрані на кандидатів, котрих імена мають бути надруковані на бальотах: Василь Гришко, Богдан Дуткевич, Василь Калина, Дмитро Капітула, Константин Кирчів, Григорій Кривовяз, Василь Левчик, Іван Пеленський, Михайло Петрівський, Омелян Рекрут, Николай Росолович, Андрій Савка, Йосиф Сенчина, Роман Слободзян, Осип Стеткевич, Андрій Стефанович, Олекса Трач, Михайло Угорчак, Алексій Шаршонь, Семен Ядловський.

По полагодженю повисших справ нововибрані головні урядники віддали свої бонди і виказали ся потрібними кваліфікаціями, як сего вимагає статут У. Н. Союза. По переглянению предложених бондів і по переведеню дискусії, на поставлене і поперте внесене ухвалено дотичні бонди одобрити і приняти.

По полагодженю потрібних кваліфікацій нововибраних урядників, а то пп.: Константина Кирчова, гол. предсідателя, і Василя Левчика, гол. касієра, гол. предс. Д. Капітула забрав слово. В своїй бесіді він подякував тим урядникам, котрі з ним працювали, за їх щире довіре до него і працю, яку вони сповняли разом з ним для добра членів У. Н. Союза. Дальше заявив, що він передає свій уряд головного предсідателя п. Конст. Кирчову, чоловікови заслуженому для У. Н. Союза, котрий зістав на сей уряд вибраний на XIV. головній конвенції У. Н. Союза. Він сподіваєть ся, що п. К. Кирчів постараєть ся вести організацію У. Н. Союза взірцево і в порядку для добра У. Н. Союза і для слави українського народу взагалі.

По скінченю своєї бесіди п. Д. Капітула передав свій уряд гол. предсідателя У. Н. Союза п. Константинови Кирчову. Пан К. Кирчів, перебравши уряд, заявив кількома словами, що він буде старати ся і доложить всіх своїх сил до праці для Українського Народного Союза і коли другі гол. урядники та члени У. Н. Союза йому поможуть, то організація може в протягу короткого часу зрости фінансово в грошах і числом в членах.

Опісля забрав слово п. Алексій Шаршонь, гол. касієр У. Н. Союза. Пан Шаршонь рівнож подякував гол. урядникам, котрі з ним працювали, за довіре, яке вони до него мали та заявив, що передаючи свій уряд головного касієра У. Н. Союза нововибраному гол. касієрови, п. Василеви Левчикови, є певний, що п. В. Левчик буде працювати щиро і вірно коло добра У. Н. Союза, йому повіреного.

Пан В. Левчик, перебираючи свій уряд, заявив, що свій обовязок буде сповняти точно і совісно, після вимог і потреб У. Н. Союза.

По полагодженю повисших формальностий гол. предс. К. Кирчів продовжав засідане гол. екз. комітету У. Н. Союза.

Опісля приступлено до справи Українського Сиротинця в Філядельфії, Па., на підставі ухвали, запавшої на XIV. гол. конвенції У. Н. Союза. В сій справі розвела ся дискусія, в котрій забирали слово всі присутні гол. урядники У. Н. Союза. По переведеню дискусії на поставлене і поперте внесене ухвалено вибрати трох членів головного уряду У. Н. Союза яко представителів сеї організації в Українськім Сиротинци в Філядельфії на 1918 рік. На представителів зістали вибрані слідуючі пп.: К. Кирчів, Д. Капітула і С. Ядловський.

По вичерпаню порядку денного засідане замкнув головний предсідатель К. Кирчів.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 31. грудня 1917 р.

Мих. Угорчак,
гол. рек. секр. У. Н. Союза.

ПРОТОКОЛ

з засіданя гол. екз. комітету У. Н. Союза, котре відбуло ся дня 2. січня 1918 р., в домі У. Н. Союза, 83. Гренд Стр., Джерзи Сіти.

Засідане отворив головний предсідатель К. Кирчів, згідно з приписами статута У. Н. Союза. На засіданю були присутні пп.: К. Кирчів, Мих. Угорчак, С. Ядловський, В. Левчик, А. Савка і О. Стеткевич.

По отвореню засіданя і по списаню присутних приступлено до порядку денного.

Найперше приступлено до обговореня і полагодженя приниманя нових членів і відділів до У. Н. Союза в місяцях січни, лютім і марті 1918 р. По переведеню дискусії на поставлене і поперте внесене ухвалено принимати нових членів і нові відділи до У. Н. Союза в місяцях січни, лютім і марті 1918 р. за половину вступного.

На поставлене і поперте внесене ухвалено виасигнувати з каси У. Н. Союза обом головним секретарям по $50.00 на адміністраційні видатки в головній канцелярії У. Н. Союза.

На поставлене і поперте внесене ухвалено настановити сталого переводчика статий, друкованих в „Свободі", на підставі вимог военного розпорядженя. Дальше ухвалено, що такий переводчик може поза своєю працею, коли на се йому час позволить, писати кореспонденції, однак надобовязкова праця за писане кореспонденції не може перевисшати квоти $50.00 місячно.

На поставлене і поперте внесене ухвалено, щоби в „Свободі" раз або два рази на місяць була поміщена редакційна статя в справі У. Н. Союза.

На поставлене і поперте внесене ухвалено покликати до житя редакційний комітет в У. Н. Союзі при редакції „Свободи". До комітету редакційного зістали вибрані слідуючі пп.: О. Стеткевич, А. Савка, Б. Дуткевич, С. Ядловський і К. Кирчів.

На поставлене і поперте внесене ухвалено: 1) Щоби всі рукописи були давані редакцією до друку не пізнійше як о 3-тій годині пополудни в дни перед видрукуванем кождочасного числа „Свободи". 2) Найновійші відомости можуть бути давані до друку в тойсам день, коли „Свобода" друкуєть ся, однак не пізнійше як о 10-тій годині рано. 3) Щоби часопись була дана на пресу не пізнійше як о 12-тій годині в полудне, в дни, коли „Свобода" друкуєть ся.

На поставлене і поперте внесене ухвалено слідуючі справи для робітників, занятих в „Свободі": 1) Робітники мають мати шість (6) днів сьвят в році, за котрі мають дістати повну платню з каси адміністрації „Свободи". Сими сьвятами є: Різдво, Новий Рік (нового або старого стилю), День Прикраси Гробів, Сьвято Независимости, Робітничий День і День Подяки. 2) Коли би оказалась потреба і завідатель „Свободи" жадав, аби один чи більше робітників робили в висше згадані дни, то такому робітникови має адміністрація „Свободи" заплатити подвійну платню за той день, в котрім робітник мав сьвяткувати. 3) Робітникови, котрий працює в „Свободі" через повних пять років, маєть ся дати один тиждень на рік платних вакацій. 4) Робітникови, котрий працює в „Свободі" повних два і пів року, маєть ся дати три дни в році платних вакацій, з тим однак застереженем, що робітники не можуть в один час брати собі вакацій, бо се спричинило би страту для інституції.

На поставлене і поперте внесене ухвалено, щоби льокаль „Просьвітної Комісії" в домі У. Н. Союза ужити на потреби У. Н. Союза, на офіси і т. п.

На поставлене і поперте внесене слідуючі резолюції зістали приняті і ухвалені:

Resolved, that the treasurer be and he is hereby authorized to open a bank account on behalf of the Ukrainian National Association, with the Union County Trust Company of Elizabeth, N. J.

Be it further resolved that said bank be and hereby is authorized to make payments from the funds of this Association on deposit with it, upon and according to the check of this Association, signed by the Supreme Treasurer and Supreme Financial Secretary, and countersigned by the Supreme President, all in accordance with the by-laws of this Association.

Resolved, that the treasurer be and he is hereby authorized to open a bank account on behalf of the Ukrainian National Association, with the National State Bank of Elizabeth, N. J.

Be it further resolved that said bank be and hereby is authorized to make payments from the funds of this Association on deposit with it, upon and according to the check of this Association, signed by the Supreme Treasurer and Supreme Financial Secretary, and countersigned by the Supreme President, all in accordance with the by-laws of this Association.

Після порядку денного С. Ядловський заявив, що всі зміни, які послідна головна конвенція перевела, зістали або зістануть виконані, кромі одної, а то виплачуване запомог з посмертного за більші каліцтва і за невилічимі слабости, які роблять члена раз на завше неспосібним до праці. С. Ядловський заявив, що в сій справі він віднїс ся був зараз по конвенції до рахункового асекураційного експерта в Ню Йорку, п. Вульфа, і до правного дорадника У. Н. Союза, п. А. Енґелке. Оба сї панове заявили, що теперішні місячні вкладки, які члени платять, були підчас реформи обчислені лише на посмертне, а на виплачуване запомог вони є за малі, і колиб У. Н. Союз увів сю ухвалу в жите, то стейтові комісарі асекураційні будуть домагати ся сейчас підвисшеня місячних вкладок, або будуть жадати, щоби члени платили на сю ціль осібні вкладки. Позаяк однак послідна конвенція противила ся всяким підвисшуваням вкладок чи накиданя нових, длятого ся ухвала не може увійти в жите і не може бути виконана.

Над звітом п. С. Ядловського розвела ся ширша дискусія, в котрій всі присутні забирали слово, а відтак на поставлене і поперте внесене ухвалено, що параґраф в справі виплати посмертного мусить остати ся по старому, значить: не можна буде з посмертного виплачувати членам за житя запомог.

Після порядку денного приступлено до справи купна машини до численя рахунків в головній канцелярії У. Н. Союза. По переведеню дискусії над сею справою на поставлене і поперте внесене ухвалено купити сю машину.

На поставлене і поперте внесене ухвалено купити машинку до писаня чеків в головній канцелярії У. Н. Союза.

На поставлене і поперте внесене ухвалено, що головний екзекутивний комітет має перебрати маєток від „Просьвітної Комісії" У. Н. Союза. В сій справі поручив гол. предс. К. Кирчів гол. рек. секретареви написати письмо до о. Вол. Сполітакевича, предс. „Просьвітної Комісії" У. Н. Союза.

На поставлене і поперте внесене ухвалено маєток „Просьвітної Комісії" У. Н. Союза, який складаєть ся виключно з книжок та інших видавництв, розділити як слідує: книжки та ріжні випуски, ноти і т. д., спроваджені чи куплені, передати до редакційної бібліотеки „Свободи", а всі книжочки, видані „Просьвітною Комісією", передати до книгарні „Свободи", до роздорядимости завідателя А. Савки.

На поставлене і поперте внесене ухвалено з весною 1918 р. поробити потрібні поправки в домі У. Н. Союза та відновити знищені стіни і т. п.

По вичерпаню нарад засідане замкнув головний предсідатель К. Кирчів.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 2. січня 1918 р.

Мих. Угорчак,
гол. рек. секр. У. Н. Союза.

ПРОТОКОЛ

з засіданя гол. екз. комітету У. Н. Союза, котре відбуло ся 22. січня 1918 р. в домі У. Н. С., 83 Гренд стр., Джерзи Сіти, Н. Дж.

Засідане отворив головний предсідатель К. Кирчів, згідно з приписами статута У. Н. Союза. На засіданю були присутні: К. Кирчів, М. Угорчак, С. Ядловський, В. Левчик і А. Савка.

По отвореню засіданя і по списаню присутних приступлено до порядку денного.

Після порядку денного відчитано звіти з організаційної діяльности У. Н. Союза за 1917 р., котрі мають бути вислані до асекураційного комісаря департаменту для добродійних організацій в тих стейтах, де вже У. Н. Союз отримав лайсенси в роках 1915, 1916 і 1917, а іменно: Конектікут, Ню Джерзи, Ню Йорк, Делавар, Мізурі, Канзас, Огайо, Пенсильвенія, Вест Вірджінія, Род Айленд і Меріленд.

На поставлене і поперте внесене дотичні звіти зістали одноголосно одобрені і ухвалено вислати їх в приписанім часі до згаданих властий.

З порядку денного гол. рек. секр. М. Угорчак перечитав виготовлену резолюцію в цїли настановленя суперінтендента асекураційного департаменту в стейті Огайо правним заступником У. Н. Союза в тім стейті. По короткій дискусії на поставлене і поперте внесене слідуюча резолюція зістала одноголосно принята:

RESOLVED, That the Ukrainian National Association a Fraternal Benefit Society, having been admitted, or having applied for admission, to transact business in the State of Ohio, does hereby authorize the President and Secretary, under the corporate seal thereof, to make, constitute and appoint the Superintendent of Insurance of the State of Ohio, and his successors in office, its true and lawful attorney, upon whom all legal process in any action or proceeding against it may be served in the State of Ohio; to agree in writing, on behalf of said Society, that any lawful process against it, which is served on said Superintendent of Insurance or his successors in office, as its said attorney, shall be of the same legal force and validity as if served upon said Society; that the provision hereof, and the appointment of said attorney, made by the President and Secretary by authority hereof, shall continue in force so long as any liability of said Society remains outstanding in the State of Ohio.

По принятю повисшої резолюції гол. рек. секр. М. Угорчак перечитав другу з ряду виготовлену резолюцію в цїли настановленя комісаря асекураційного департменту в стейті Меріленд правним заступником У. Н. Союза в тім стейті. По короткій дискусії на поставлене і поперте внесене слідуюча резолюція зіста одноголосно ухвалена:

RESOLVED, That this Association having been admitted, or having applied for admission to transact business in the State of Maryland, in conformity with the Laws thereof, does hereby authorize the President and Secretary, under the Corporate Seal of the Association, to make, constitute and appoint the Insurance Commissioner of the State of Maryland and his successors in office to be its true and lawful attorney, in and for the State of Maryland, on whom all process of law whether mesne or final, against said Association, may be served in any action or proceeding against it in the State of Maryland, subject to and in accordance with all the provisions of the laws of said State of Maryland now in force, and such other Acts as may be hereafter passed amendatory thereof and supplementary thereto. And the said attorney is duly authorized and empowered, as the Agent of said Association, to receive and accept service of process in all cases as provided by the laws of the State of Maryland, and such service shall be deemed valid personal service upon said Association. Said appointment is to continue in force so long as any liability on said Association remains outstanding in the State of Maryland. It is agreed that service of any such process may be made on the Insurance Sommissioner of the State of Maryland, or in his absence, on such person as said Insurance Commissioner may appoint generally to accept such service, and said service shall be considered of the same legal force and validity as if served upon the Association, in accordance with the laws of said State of Maryland.

По принятю повисшої резолюції гол. рек. секр. М. Угорчак перечитав третю з ряду виготовлену резолюцію в цїли настановленя суперінтендента асекураційного департаменту в стейті Мізурі правним заступником У. Н. Союза в тім стейті. По короткій дискусії на поставлене і поперте внесене слідуюча резолюція зістала одноголосно ухвалена:

RESOLVED, That the executive officer and secretary of this association are hereby authorized to execute in behalf of said association, under the corporate seal thereof, a written instrument in accordance with the fraternal beneficiary laws of the State of Missouri, appointing and authorizing the Superintendent of the Insurance Department of the State of Missouri (by whosoever such office of Superintendent may be held and excercised under the laws of the State of Missouri), for the purposes mentioned in section 18 of an act regulating Fraternal Beneficiary Associations, approved March 30, 1911, to do any and all the things in behalf of this association, specified in said section to be done by said Superintendent, and further consenting that service of process as therein referred to shall be valid and binding, and be deemed personal service upon this association so long as it shall have any benefit certificates or liabilities outstanding in the State of Missouri.

По принятю повисшої резолюції гол. рек. секр. М. Угорчак перечитав четверту з ряду виготовлену резолюцію в цїли на-

становленя комісаря асекураційного департменту в стейті Вест Вірджінія правним заступником У. Н. Союза в тім стейті. По короткій дискусії на поставлене і поперте внесене слідуюча резлюція зістала одноголосно ухвалена:

RESOLVED, That the Ukrainian National Association a Fraternal Benefit Society, having been admitted, or having applied for admission, to transact business in the State of West Virginia, does hereby authorize the Preseident and Recording Secretary, under the corporate seal thereof, to make, constitute and appoint the Superintendent of Insurance of the State of West Virginia, and his successors in office, its true and lawful attorney, upon whom all legal process in any action or proceedings against it may be served in the State of West Virginia; to agree in writing, on behalf of said Society, that any lawful process against it, which is served on said Superintendent of Insurance or his successor in office, as its said attorney, shall be of the same legal force and validity as if served upon said Society; that the provision hereof, and the appointment of said attorney, made by the President and Recording Secretary by authority hereof, shall continue in force so long as any liability of said Society remains outstanding in the State of West Virginia.

На поставлене і поперте внесене ухвалено зробити потрібну скількість нових грамот У. Н. Союза після нових ухвал, принятих на XIV. гол. конвенції У. Н. Союза.

На підставі внесених просьб і лікарських сьвідоцтв на поставлені і поперті внесеня ухвалено запомоги з фонду убогих слідуючим членам У. Н. Союза:

Онисик Петро, від. 98	$50.00
Глова Семен, від. 1	$50.00
Креннїглова Іван, від. 401	$25.00
Чечель Петро, від. 234	$50.00
Ковальчук Йосиф, від. 147	$50.00
Тарновський Іван, від 175	$50.00

На поставлені і поперті внесеня ухвалено відкинути просьби отсих членів: Савків Гнатко, від. 104; Шимра Стефан, від. 15; Худоба Петро, від. 44; Топольницький Никола, від. 192; Бабій Іван, від. 255; Балабан Іван, від. 296.

По полагодженю повисших просьб гол. предс. К. Кирчів заявив, що ухвала в справі маєтку „Просьвітної Комисії" зістала виконана. Крім ріжних книжок гол. екз. комітет У. Н. Союза перебрав від „Просьвітної Комисії" бюрко, 6 крісел, дві шафи і готівку в сумі $8.59. Сї гроші прилучено до народного фонду У. Н. Союза.

По вичерпаню порядку денного засїдане замкнув гол. предс. К. Кирчів.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 22. січня 1918 р.

Мих. Угорчак,
гол. рек. секр. У. Н. С.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Чужинці з першими паперами мають остати ся в армії, підчас коли чужинції з першими паперами усунені в Ню Йорку від міської праці.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Судія Четфілд з федерального окружного суду в Ню Йорку заявив, що чужинець з першими американськими паперами може служити в американській армії. Знова др. Л. Амстер, комісар здоровля в Ню Йорку, усунув від роботи 14 мущин, які вибрали перші американські папери, заявляючи, що підчас війни негорожанин не може бути занятий при праці, яка є під контролею властий.

Арештованих „боягузів" приділять до війска.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Міністерство справедливости виготовило плян, після якого будеть ся забирати до військової служби всї арештовані особи, які старали ся позбутись військової служби.

Военні кошти Ню Йорку.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Юджін Трейвіс, контрольор нюйорського стейту, заявив, що военні кошти нюйорського стейту виносять доси 11,000.000 долярів; стейт дав до армії 160.000 жовнїрів.

Драконський проект супроти чужинців.

Клyренс Велш, републиканський посол з Олбани, вніс два проекти в нюйорськім соймі. 1-ший проект: аби правительственним урядником у нюйорськім стейті міг бути вибраний або іменований лише той американський горожанин, який став горожанином через тутешне уроджене; і 2-гий проект: аби чужинець в нюйорськім стейті мав право голосувати аж 10 літ по тім, як стане повним горожанином Злучених Держав.

Ґовернор Монтани підписав закон про прогібіцію.

Ухвалений соймом і підписаний ґовернором Стюартом проект про прогібіцію в стейті Монтана, став ся законом.

В Савт Дакоті забороняють научуване німецької мови.

Стейтова Рада Оборони в Савт Дакоті ухвалила заборонити подаванє лекцій німецької мови у всіх народних, середних і висших школах в стейті.

Сенат стейту Кентоки за забороною уживаня вина по церквах.

Сенат стейту Кентоки, де заведено прогібіцію, заявив ся проти того, щоби в церквах було вільно уживати вина при богослуженях. Як прогібіція, то прогібіція — заявила більшість членів сенату. — Церква не може мати більших привилеїв, ніж її вірні.

Женщини не можуть виконувати праці мущин.

Посол Белі з Наєгари вніс резолюцію в нюйорськім соймі, щоби заборонено принимати дівчата низше 21 літ житя до праці по трамваях, елевейтрах і т. п. на місце хлопців, які пішли до війска.

505.000 акрів гомстедів.

Міністерство внутрішних справ оповіщає, що правительство дає нових 505.000 акрів землї, яко гомстеди. 68.800 акрів є в Ню Мексико, а 437.000 в Норт Дакоті.

Гомстеди в стейті Орегон.

Може дехто з читачів „Свободи" хотів би знати дещо про гомстеди (вільну урядову землю) в стейті Орегон. В західних стейтах є ще міліони акрів такої землї, а в Орегон є около 10,000,000 акрів. Ся земля находить ся в полудневo-східних повітах. Є се по більшій части степи. Я мешкаю в Бенд, Орегон, вже другий рік і мав нагоду приглянути ся тутешним околицям. Тому, що ся околиця стоїть зависоко понад позем моря, проте не надаєть ся під управу. В лїтї ночи є зимні, а днї горячі. Майже чотири місяці минувшого літа не було тут дощу, а одного дня в липни був такий мороз, що бараболї та ярини вимерзли. На землю не можна нарікати, бо земля є добра і, здаєть ся, родила би, але клімат зовсім до управи землї не надаєть ся. Місцями, положеними низше, уряд наводнює землю і на такій наводненій фармі найбільше управляють ярину. — Одно, що тут поплачувало би ся, се випас худоби, бо трави тут ростуть і зимно їх не убиває, але заложити тепер такий інтерес, то треба мати великі кишенї і всї повні. — Земля в добрім положеню, приміром над рікою Коломбія, є досить дорога, бо в декотрім місци коштує акер 100 долярів з пнями, а щоби її вичистити, треба других 100 долярів. — В сих околицях, де я жию, клїмат є тепер здоровий. Зими великої нема, а найзимнїйше було одного ранку, як температура дійшла повисше зера. Лїто тут є холодне, бо вісїм миль відси на захід є три верхи, так звані „трі сістерс" (три сестри). Снїг на тих верхах лежить все, і хоч в липни або серпни сонце гріє деколи таки не на жарт, то мимотого снїг тодї наче кпить собі із сонця...

Місточко Бенд числить около 6.000 мешканців. Крім двох тартаків тут жадного иншого промислу нема. Весь час мого побуту я не стрічав тут нїродного не то Українця, але й якогонебудь Славянина. Нарід тут майже відтятий від культурного сьвіта. Коли часопись з Портленд подала кілька новинок і статий про Україну, то всї тут здивували ся, що то за Україна і відки вона взяла ся. Я говорив з одним Американцем (видно, його інтересує полїтика), то він дуже здивував ся, що Україна є таким великим краєм, а нїхто про неї доси не чув. — Іван Котович.

Не оставляйте дітий самих у хатї.

Се діяло ся в четвер (14. лютого б. р.) під ч. 4650 при Білов улици в Акрон, Огайо. Батько родини, яка мешкала під тим числом, український імігрант, пійшов до роботи, а мама вийшла з якоюсь орудкою до своїх знакомих. В тім 3-лїтний хлопчик назбирав паперу і підпалив, з чого на нїм почала горіти одіж. Горіюча дитина вибігла з переразливим криком на улицю. Побачивши се, сусіди стягнули з неї одіж, але дитина так попарила собі огнем лївий бік, що по 2-дневних тяжких муках померла. — Василь Пільгуй.

Батько фельдфебля в американській армії є ґенералом в німецькій армії.

В таборі Костер, в Бетл Крік, Міш., заарештовано фельдфебля Йогана Дерскена яко небезпечного ворожого чужинця, бо його батько є ґенералом в німецькій армії. Сам Йоган Дерскен покінчив університет в Липску, в Німеччині. Його асентировано в Дітройт, Міш., мимотого, що не був американським горожанином.

Переміна сьвященників Пасейк-Пітсбург.

Сього тижня о. Евстахій Сидоряк, через 7 літ грецько-католицький парох в Пасейку, Н. Дж., покидає Пасейк і переїздить на парохію до Пітсбурга, Па. На його місце приде о. Василь Меренків, доси грецько-католицький парох в Пітсбургу.

Церковні непорозуміня в Юнґставн.

В попереднім числї ми подали вістку, що Адольф Зацерковний, син грецько-католицького сьвященика в Юнґставн, Огайо, стріляв до товпи народу і зранив три особи. Близші інформації про сю подію і взагалї про церковні непорозуміня між Українцями в Юнґставн читаємо в „Юнґставн Телеґрам-і" (ч. 42, з 19. лютого б. р.). Непорозуміня наступили в недїлю (17. лютого б. р.); ранено двох мущин і одну женщину. На місце розрухів прибуло вісїм полїцаїв, арештуючи рівночасно сїм осіб: Михайла Волощака, Михайла Ґічтана, Петра Ґерґля, Івана Сенадака, Михайла Мельниковича, Миколу Каспровича і Петра Попеля. Слїдуючого вівтірка (19. лютого) на жадане о. В. Зацерковного додатково арештовано: Олексу Бурновського, Миколу Янова, Миколу Мурдюха, Стефана Яновського і Петра Капралика. Ще инших пять маєть ся арештувати. — Зважаючи, що такі непорозуміня трафляють ся й по инших українських кольоніях, ми подаємо осьтут за згаданою газетою причини, задля яких се наступило. — Церкву Пресв. Тройцї, при Раен улици в Юнґставн, Огайо, як і всюди, побудовано добровільними жертвами українських імігрантів. Було їх в той час около 1.700 душ. Тепер церква удержуєть ся з членських вкладок ([illegible]) по одному доляру від жонатих і по 50 цнт. від самотних, а також із добровільних збірок в церкві. Особи, які в своїм часї, через період 10 літ, занимали ся збіркою вкладок, стоять тепер в опозиції супроти сьвященика, о. Василя Зацерковного. Всї вони твердять, що протягом 10 літ на церкву вплинуло не меньше, як 50.000 долярів, а сьвященик каже, що точного рахунку з церковних гроший у нього нема. Такий стан справи обурив многих вірних церкви і вони зажадали цїлковитої зміни церковних урядників. На річних парохіяльних зборах кандидати опозиції дістали 135 голосів, а кандидати старої партії лише 32 голоси. Вже ся велика більшість голосів казала, що старий уряд мусить упасти, а на його місце має прийти новий. Та о. В. Зацерковний, на здивоване усїх, не згодив ся і не хоче згодити ся на новий уряд. О. В. Зацерковний каже, що доки він є сьвящеником в церкві Пресв. Тройцї, доти не позволить вибрати нового касієра... В недїлю (17. лютого) около 500 людий зажадало від о. Зацерковного перевести поновно вибір церковних урядників, але о. Зацерковний відказав ся від сього жаданя, розганяючи людий револьвером!...

Згорів в огни.

В середу (20. лютого б. р.) о годині 3-тій рано на передмістю Блек Рак при улици Наєгара в Бофало, Н. Й., згорів дім, де мешкав український імігрант Іван Фарина з жінкою та дїтьми. Огонь вибух так нагло, що хто міг сам збудити ся, той утік. Утік з хати Іван Фарина, його жінка і дїти і деякі столівники, а один з них, Дмитро Корпан, знайшов у полуміни свою смерть. Огнева сторожа позбирала лише його кости. Дмитро Корпан походив із села Кошелївка, збаражського повіту в Галичинї. — Григорій Когут.

В пасейській церкві молять ся за український нарід.

Від дня, як Українська Центральна Рада проголосила самостійність України, в грецько-католицькій церкві в Пасейку, Н. Дж., в тропари „Спаси, Господи, люди твоя" і в кондаку „Вознесий ся на хрест волею" замісць „імператора" згадуєть ся український нарід.

Родимці! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї найбільше передплатників.